

الگوی افزایش کیفیت تصمیم‌گیری با تاکید بر سیستم حسابداری دیجیتال

مسعود سلجوقی^۱

مهدی دسینه^۲

حجت‌الله سالاری^۳

علی امیری^۴

تاریخ دریافت: ۱۴۰۴/۰۴/۱۲ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۴/۰۶/۱۲

چکیده

این تحقیق با هدف الگوی افزایش کیفیت تصمیم‌گیری با تاکید بر سیستم حسابداری دیجیتال انجام گرفت. و بر اساس دو طبقه‌بندی موضوعی اصلی فناوری اطلاعات و سیستم‌ها، و مدیریت و تصمیم‌گیری تنظیم شده است. ۱. فناوری اطلاعات و سیستم‌ها از منظر فناوری، اتوماسیون فرآیندها، سیستم‌های اطلاعاتی هوشمند، تبادل الکترونیکی داده‌ها و تحلیل‌های پیشرفته، هسته اصلی سیستم‌های حسابداری دیجیتال را تشکیل می‌دهند. این مؤلفه‌ها جمع‌آوری، پردازش و تفسیر کارآمد داده‌های مالی را تسهیل کرده و منجر به تصمیم‌گیری آگاهانه‌تر می‌شوند. ۲. مدیریت و تصمیم‌گیری؛ پژوهش حاضر چهار عامل کلیدی کیفیت تصمیم‌گیری را شناسایی کرده است: افزایش تصمیمات بهینه و مطلوب، بهبود نظارت و پایش فرآیندها، تصمیم‌گیری هوشمند، تصمیم‌گیری اطمینان‌بخش، اطلاعات مورد نیاز تحقق جهت مدل‌سازی ساختاری تفسیری (ISM) جهت ارائه الگو از مصاحبه با ۱۶ نفر از خبرگان یعنی مدیران عالی رتبه دارای تحصیلات ارشد و دکترای حسابداری و تجربه حسابداری دیجیتال حداقل ۵ سال بود، گردآوری شد. گردآوری اطلاعات بخش مدل‌سازی معادلات ساختاری توسط پرسشنامه محقق‌ساخته از ۳۸۴ نفر از کارکنان حسابداری و مالی شرکت‌های بزرگ انجام شد. در این تحقیق با استفاده از مدل‌سازی ساختاری تفسیری (ISM) یک مدل برای سیستم حسابداری دیجیتال جهت افزایش کیفیت تصمیم‌گیری طراحی شد. سپس براساس مدل به‌دست آمده، روابط متغیرها با استفاده از مدل‌سازی معادلات ساختاری (SEM) مجدداً مورد بررسی قرار گرفت. نتایج تحلیل ساختاری تفسیری (ISM) توسط مدل اکتشافی نشان داد که عوامل سیستم حسابداری دیجیتال شامل فناوری بلاکچین، پردازش ابری، هوش مصنوعی، داده‌های

۱ گروه حسابداری، واحد بندر عباس، دانشگاه آزاد اسلامی، بندرعباس، ایران. masoud.saljoghi7279@iau.ac.ir

۲ گروه حسابداری، واحد بندر عباس، دانشگاه آزاد اسلامی، بندرعباس، ایران (نویسنده مسئول) m.dasineh@iau.ac.ir

۳ گروه حسابداری، واحد بندرعباس، دانشگاه آزاد اسلامی، بندرعباس، ایران. Ho.salari@iau.ac.ir

۴ گروه حسابداری، واحد بندرعباس، دانشگاه آزاد اسلامی، بندرعباس، ایران. ali.amiri@iau.ac.ir

بزرگ، اتوماسیون فرآیندها، سیستم‌های اطلاعاتی هوشمند، تبادل الکترونیکی داده‌ها و تحلیل و محاسبات هوشمند به عنوان اثرگذارترین عوامل در مدل موجب افزایش کیفیت تصمیم‌گیری شامل افزایش تصمیمات بهینه و مطلوب، رصد و نظارت مطلوب، هوشمندی تصمیم‌گیری و تصمیم‌گیری اطمینان‌بخش می‌شود. همچنین مدل‌سازی معادلات ساختاری نشان داد تمام متغیرهای مدل اکتشافی دارای روابط معناداری هستند.

واژه‌های کلیدی: کیفیت تصمیم‌گیری، حسابداری دیجیتال.

۱- مقدمه

دیجیتالی شدن را استفاده از فناوری‌های دیجیتال برای تغییر مدل کسب و کار و فراهم کننده فرصت‌های جدید کسب درآمد و مولد ارزش تعریف می‌کند. لذا، در همین راستا، دیجیتالی شدن با تغییر شیوه‌ی انجام فعالیت‌های کسب و کار در همه‌ی حوزه‌ها، از جمله مؤسسات حسابداری و حسابرسی، به طور قابل توجهی بر بازار کار نیز تأثیر گذاشته است (دنگلر و ماتیس^۱، ۲۰۱۸). کائو و همکاران^۲ (۲۰۱۵) استدلال می‌کنند که استفاده از فناوری‌های شناختی، کیفیت بهتری در تجزیه و تحلیل داده‌ها و شناسایی دقیقتر مسائل بالقوه را برای مشتریان فراهم می‌کند. شیوه‌های فناوری‌های دیجیتال در پیش‌بینی ورشکستگی به حسابداران کمک می‌کند. این شیوه‌ها باعث بهبود کیفیت تجزیه و تحلیل مالی می‌شود. دیجیتالی شدن امروزه نقش بسیار مهمی در هویت حسابداری و حسابرسی، کاهش فرصت‌های شغلی، کیفیت و مهارت دارد. هنگامی که به ادبیات مربوط به تأثیر دیجیتالی شدن بر حسابداری و حسابرسی نگاه می‌کنیم، فقدان تحقیقات انجام شده در خصوص تأثیر دیجیتالی شدن بر جنبه‌های گوناگون، همچون تخصص، امنیت اطلاعات، سیاست‌های استخدامی، آموزشی، استانداردهای حسابداری، کیفیت اطلاعات مالی، تصمیم‌گیری ذینفعان و حاکمیت شرکتی، به صورت منسجم و کامل مشهود می‌باشد (محمدی نوره و همکاران، ۱۴۰۰). دیجیتالی شدن در حال برجای گذاشتن تأثیرات زیادی بر نحوه عملکرد شرکت‌ها، به ویژه در زمینه تولید و تحلیل کلان داده‌ها به عنوان سیستم‌های کنترل می‌باشد. پیامد این اثرات بر پژوهش‌های حسابداری، واضح و ملموس است؛ زیرا ظهور اینترنت، فناوری تلفن همراه و ابزارهای اقتصاد دیجیتال، منجر به شکل‌گیری عمق، گستره و تنوع در اطلاعات شده است که به مراتب از آنچه پژوهشگران در گذشته به آن دسترسی داشته اند، فراتر رفته است (بهیمانی^۳، ۲۰۲۰). دیجیتالی شدن پیش‌نیاز تحولات اجتماعی جهانی است که مسیر توسعه تجارت مدرن را تعیین می‌کند و فرصت‌های بی‌سابقه‌ای را برای ایجاد ارزش بر اساس مجازی‌سازی آن فراهم می‌کند. این یک مرحله منطقی توسعه جامعه است که در حوزه روابط اقتصادی در مفهوم صنعت متجلی می‌شود. برنامه‌های استراتژیک کشورهای مختلف به طور فزاینده‌ای نیاز به ساخت جامعه دیجیتال، توسعه اقتصاد دیجیتال اشاره می‌کنند که نشانه‌های مشخصه آن به مجازی‌سازی تمامی فرآیندهای اجتماعی-اقتصادی، آموزشی، و

^۱ -Dengler and Matthes

^۲ - Cao et al

^۳ - Bhimani

سیاسی اشاره دارد. رهبران کسب‌وکار در تمام بخش‌های اقتصادی با پیامدهای استراتژیک این تحولات مواجه هستند و توسعه فناوری‌های دیجیتال، کسب‌وکار را تغییر می‌دهد، زنجیره‌های ارزش را مجازی‌سازی می‌کند و ماهیت تعامل بین کسب‌وکار و ذینفعان آن را تغییر می‌دهد. یکی از بازخوردهای مهم دیجیتالی شدن اقتصادی منجر به نوسازی سیستم‌های اطلاعات مدیریت به ویژه سیستم حسابداری می‌گردد و دیجیتالی شدن مشکلات این حوزه را حل می‌کند (چیزوسکا و همکاران^۱، ۲۰۲۱). همه واحدهای تجاری باید یک بخش حسابداری کاربردی داشته باشند تا به درستی کار کنند. حتی واحدهای غیرانتفاعی نیز با تصمیماتی اداره می‌شوند که بر اساس گزارش‌های مالی مختلف گرفته می‌شوند (کاپور و گوئل^۲، ۲۰۱۷). نیاز رو به افزایش در حوزه‌های پاسخگویی مالی، مجموعه کامل‌تر و گسترده‌تری از سیستم‌های مدیریت و حسابداری را می‌طلبد تا بتواند برای تصمیم‌گیری و بهبود پاسخگویی، بازخوردی ارائه نماید (خجسته و همکاران، ۱۴۰۲). از آنجایی که طوفان فناوری در چند دهه گذشته سراسر جهان را درنور دیده است. پیشرفت‌های فن‌آوری روش جدیدی را برای انجام وظایف مختلف در حرفه حسابداری شکل داده و در نتیجه هر روز یک انقلاب کاملاً جدید در حال رشد است (اسمیت^۳، ۲۰۱۵). در ابتدا، اتوماسیون با هدف کاهش بار کاری حسابداران با استفاده از فناوری در انجام وظایف اضافی و معطوف کردن توجه آنها به موقعیت‌های پیشرفته‌تر، منجر به افزایش عمده در بهره‌وری حسابداری شد. حسابداران با استفاده از کاغذ و ماشین حساب کار می‌کردند تا سوابق را ثبت کنند و صحت دفاتر را تأیید کنند. با این حال، امروزه، همه چیز در مورد استفاده از سیستم‌ها و ابزارهای اطلاعاتی جدید حسابداری است که حرفه حسابداری را به طور چشمگیری تغییر داده است تا کارآمدتر شود (اشمیتز و لئونی^۴، ۲۰۱۹). سیستم‌های حسابداری دیجیتال به طور سنتی به عنوان سیستمی شناخته می‌شوند که یک سازمان برای جمع‌آوری و پردازش داده‌ها و اطلاعات مالی خود استفاده می‌کند تا بتواند توسط تصمیم‌گیرندگان مورد استفاده قرار گیرد، بنابراین عملکرد سازمانی را افزایش می‌دهد (داگلین و سوتین^۵، ۲۰۱۹؛ هوی و فوسی^۶، ۲۰۲۰). با این حال، سیستم‌های حسابداری دیجیتال کنونی از چندین جهت با سیستم‌های قبلی تفاوت دارند، به‌ویژه که امروزه نرم‌افزار با داده‌های بزرگ سروکار دارد، که فرصت‌های جدید داده‌کاوی را ایجاد کرده است. علاوه بر این، مفهوم فناوری بلاک چین و اینترنت اشیا حرکت فعلی و بعدی تحول دیجیتال را هدایت می‌کنند. به عنوان مثال، بلاک چین می‌تواند امنیت و شفافیت اطلاعات مالی اشتراک‌گذاری شده را افزایش دهد (علی-اوکالی و همکاران^۷، ۲۰۲۲). لذا مسئله اصلی پژوهش پاسخ به این پرسش است مدل سیستم حسابداری دیجیتال جهت افزایش کیفیت تصمیم‌گیری چگونه است؟

¹ - Chyzhevska et al

² - Kapoor and Goel

³ - Smith

⁴ - Schmitz and Leoni

⁵ - Dagiliene and Štutene

⁶ - Huy and Phuc

⁷ - Al-Okaily et al

۲. مبانی نظری و پیشینه تحقیق

حسابداری دیجیتال

تمامی کسب و کارها برای انجام درست فعالیت‌هایشان نیاز به یک بخش حسابداری کاربردی دارند. حتی نهادهای غیرانتفاعی نیز با تصمیماتی که براساس گزارش‌های مالی مختلف انجام می‌شوند، مدیریت می‌شوند (کاپور و گوئل، ۲۰۱۷). در چند دهه گذشته طوفان فناوری سراسر جهان را در نوردیده و تمام کسب و کارها را تحت تاثیر قرار داده است. همچنین پیشرفت‌های فناوری‌های جدیدی را برای انجام وظایف مختلف در حرفه حسابداری ارائه داده است، که منجر به تحولات روز افزون شده است. سیستم‌های حسابداری دیجیتال به طور سنتی به عنوان سیستمی شناخته می‌شوند که یک سازمان برای جمع‌آوری و پردازش داده‌ها و اطلاعات مالی خود استفاده می‌کند تا بتواند توسط تصمیم‌گیرندگان استفاده شود، بنابراین عملکرد سازمانی را افزایش می‌دهد. با این حال، سیستم‌های حسابداری دیجیتال کنونی از جهات مختلفی با سیستم‌های قبلی متفاوت هستند، به‌ویژه که امروزه نرم‌افزار با داده‌های بزرگ سروکار دارد، که فرصت‌های جدید داده‌کاوی را ایجاد کرده است. علاوه بر این، مفهوم فناوری بلاک چین و اینترنت اشیا حرکت فعلی و بعدی تحول دیجیتال را هدایت می‌کند. عنوان مثال، بلاک‌چین می‌تواند امنیت و شفافیت را با ارائه دفتر کل مشترک افزایش دهد (ساندر و همکاران^۱، ۲۰۲۰). انقلاب‌های دیجیتال با تغییر و توسعه بسیار بر دنیای تجارت تأثیر زیادی گذاشته است. به دلیل افزایش رشد فناوری و نیاز به بهره‌برداری از فناوری‌های نوظهور، نهادها مجبور به آشنایی و کنار آمدن با روندهای جدید و آینده شده‌اند. اتوماسیون در حال پیشرفت است تا در تجارت مرتبط، مانند بخش حسابداری، که در آن چهار مفهوم کلیدی، همانطور که توسط کارشناسان مستند شده است، برای اتوماسیون مهم هستند، پرورش یابد. کاربرد فناوری دیجیتال توانایی انجام مجموعه‌ای از استانداردهای کار، توسعه مدل‌ها و تولید بهترین کیفیت اطلاعات دیجیتال و اطلاع‌رسانی به مقامات بالاتر را دارد. فناوری دیجیتال در تحقیقات حسابداری حرفه‌ای به طور فزاینده‌ای بر رویه‌های ایجاد شده توسط حسابداران حرفه‌ای با هدف اطمینان از موفقیت بلندمدت یک شرکت تمرکز می‌کند (سیترام و همکاران^۲، ۲۰۲۳). از سال ۲۰۲۰، محققانی مانند لوهاپان^۳ (۲۰۲۱) و هاسبلا و همکاران^۴ (۲۰۲۱) استفاده از فناوری مانند سیستم‌های حسابداری دیجیتال (DAS) را در رسیدگی به شرایط دشوار و نامطمئن در سراسر جهان نشان داده‌اند. استفاده از فناوری در واقع یکی از بهترین استراتژی‌هایی است که کسب و کارها می‌توانند اتخاذ کنند. در دنیایی که همه‌گیری کووید-۱۹ به عنوان دلیلی برای توسعه و استفاده از فناوری مناسب در نظر گرفته می‌شود، تقاضا توسط کسب‌وکارها از طریق استفاده از فناوری مؤثر و به‌روز برآورده می‌شود. این منجر به مدل‌های کسب و کار جدید، کسب‌وکارهای آنلاین و پلتفرم‌های تجارت الکترونیکی شده است. این بیماری همه‌گیر همچنین منجر به

^۱- Sandner, et al

^۲- Sitaram, et al

^۳- Lohapan

^۴- Hasbolah, et al

بهبود و افزایش فناوری و سیستم‌های زیرساخت اتوماسیون مانند زیرساخت سیستم‌های حسابداری دیجیتال شده است (لوتفی و همکاران^۱، ۲۰۲۳).

هنگامی که سیستم‌های حسابداری دیجیتال به طور موثر مورد استفاده قرار می‌گیرد، به یک عنصر اساسی در شرکت‌ها برای صرفه جویی در هزینه و درآمد در بلندمدت تبدیل می‌شود، ایجاد رقابت و بهره‌وری افزایش می‌یابد. به عبارت دیگر، استفاده مؤثر از سیستم‌های حسابداری دیجیتال ممکن است رضایت کاربر از سیستم را برآورده کند و بر عملیات کلی یک شرکت تأثیر مثبت بگذارد. در حالی که استفاده از سیستم‌های حسابداری دیجیتال مزایای متعددی دارد، چندین مطالعه نشان داد که شرکت‌های کوچک و متوسط همیشه گزارش‌های حسابداری تولید نمی‌کنند. به عنوان مثال، احمد و همکاران (۲۰۱۳) دریافتند که داده‌های با کیفیت پایین با استفاده از سیستم‌های حسابداری دیجیتال در میان شرکت‌های کوچک و متوسط در اردن جمع‌آوری شده‌اند، در حالی که سمیرات^۲ (۲۰۱۳) گزارش داد که تنها درصد کمی از شرکت‌های کوچک و متوسط از نرم‌افزار حسابداری در تهیه اطلاعات حسابداری خود استفاده می‌کنند (لوتفی و همکاران، ۲۰۲۳).

کیفیت تصمیم‌گیری

کیفیت تصمیم‌گیری به معنای انتخاب بهترین و روشن‌ترین گزینه‌ها در مواجهه با مسائل و چالش‌های مختلف است. این عمل به دقت و صحت بالا، تحلیل کامل و دقیق و در نهایت انتخاب بهترین راه حل برای مسئله مورد نظر نیاز دارد. کیفیت تصمیم‌گیری در هر سطحی از سازمان، از تصمیمات مدیران تا تصمیمات کارکنان، بسیار مهم است و می‌تواند تأثیر قابل توجهی بر عملکرد و موفقیت سازمان داشته باشد (هوانگ و همکاران^۳، ۲۰۲۳). سارا بونر (۱۹۹۸) در کتاب خود با عنوان قضاوت و تصمیم‌گیری در حسابداری بیان می‌کند: واژه قضاوت به معنی شکل دادن به دیدگاه درباره یک شیء، یک رویداد یا پدیده دیگری است (سارا بونر، ۱۹۹۸؛ به نقل از نظیفی و همکاران، ۱۴۰۴). تصمیم‌گیری در عمل، فرایند انتخاب یک رشته فعالیت از میان همه انواع فعالیت‌های در دسترس تصمیم‌گیری برای حل یک مسأله خاص یا مسائل متعدد بوده که گزینه انتخاب شده همان تصمیم است. تصمیم‌گیری به طور برجسته در تمام شاخه‌های علوم اجتماعی و رفتاری که به دنبال شناسایی قوانین اساسی رفتار انسانی و پدیده‌های اجتماعی هستند، بررسی می‌شود. تصمیم‌گیری فرآیندی پیچیده است که بخش‌های زیادی از عناصر و بازیگران را درگیر می‌کند و با سرعت زیادی رخ می‌دهد لیکن در عین حال فرآیند حل مسئله ای است که با به دست آمدن یک راه حل قانع‌کننده به پایان می‌رسد. رفتار تحت کنترل آگاهی بوده یا بدون ارجاع به تأثیرات ناخودآگاه توضیح داده می‌شود. در این حالت اکثر تصمیمات غیراخلاقی ریشه در عدم آگاهی دارند و بر

- 1- Lutfi, et al.
- 2- Smirat
- 3- Huang, et al.

تصمیم‌گیری مدیران اثرگذار خواهند بود. تصمیم‌گیری سازمانی فرایند انتخاب یک گزینه از میان گزینه‌های گوناگون به منظور دستیابی به یک هدف یا اهداف متعدد می‌باشد که ساختار داخلی و درجه ثبات محیط خارجی سازمان نیز بر آن تأثیرگذار است. طبقه بندی‌های متفاوتی از سبک‌های متعدد تصمیم‌گیری ارائه شده که هر کدام از این طبقه‌بندی‌ها با توجه به اینکه کدام دسته عوامل فردی، سازمانی و محیطی را به چگونگی واکنش و رفتار افراد در رویارویی با وضعیت تصمیم‌گیری دخیل می‌دانند، با یکدیگر متفاوت است (البانا و فادل، ۲۰۱۸). تصمیم‌گیری یک فرآیند درونی بسیار پیچیده است که از میان سایر عوامل شناخته و ناشناخته، تاحدی برانگیخته از باورهای مختلف تصمیم‌گیرنده است و همیشه خارج از قواعد برون سازمانی تجویزی قرار دارند. در حوزه سیستم‌های مدیریت و حسابداری، تصمیم‌گیری فرد تحت تأثیر یکسری شرایط علی (شرایط اقتصادی و اجتماعی، تورش‌های ذهنی و شناختی، تحصیلات دانشگاهی، خصوصیات فردی و اجتماعی و فرهنگ سازمانی) قرار دارد (آذرسعید و رستمی، ۱۴۰۲). تصمیم‌گیری، الگوی فردی تفسیر و پاسخ به تکالیف تصمیم‌گیری است. به واسطه این سبک‌هاست که درک تصمیم‌های متفاوت افراد در موقعیت‌های یکسان امکان پذیر می‌شود، از نظر هارن تصمیم‌گیری عقلایی، بیانگر تمایل تصمیم‌گیرنده به شناسایی تمامی راهکارهای ممکن، ارزیابی نتایج هر راهکار از تمامی جنبه‌ها و در نهایت انتخاب راهکار بهینه و مطلوب در هنگام مواجهه با شرایط تصمیم‌گیری است. معمولاً در تصمیم‌گیری شهودی اطلاعات شخصی نقش دارد. می‌توان گفت که نقش اطلاعات و تجربیات شخص و تأثیر آن بر استفاده از شهود برای تصمیم‌گیری، همیشه یکی از چالش‌های سازمان‌ها بوده است. شهود و تصمیم‌گیری شهودی مدت زیادی است که در عرصه‌های مختلف از روان‌شناسی تا مدیریت و پزشکی بالینی توجهات زیادی را به خود معطوف کرده است. تصمیم‌گیری بر مبنای شهود به عنوان حالت ادراک اولیه که به صورت نیمه آگاه عمل می‌کند تعریف کرد. تصمیم‌گیری بر اساس شهود می‌تواند منبعی ارزشمند از بصیرت باشد و نه منبعی برای سوگیری و خطا (طحان‌پور و آرای، ۱۳۹۹). هارلی^۲ (۲۰۱۹) در تحقیقی تحت عنوان اعتماد به نفس و کیفیت قضاوت و تصمیم‌گیری حسابرسان بیان کرد که عدم اعتماد به نفس در انجام وظایف، اطمینان حسابرسان را نسبت به کیفیت قضاوت و تصمیم‌گیری کار حسابرسان کاهش می‌دهد (هارلی، ۲۰۱۹)؛ به نقل از احمدی و پورزمانی، ۱۴۰۳). از سوی دیگر، استدلال شده است که اصلی‌ترین و در عین حال حساس‌ترین وظیفه یک مدیر تصمیم‌گیری است، بنابراین اتخاذ روش‌هایی که این فرایند را به ایده‌آل‌ترین نتیجه رهنمون سازد، اهمیت ویژه‌ای خواهد داشت. مدیران بیشتر وقت خود را صرف مدیریت سرمایه انسانی و اتخاذ تصمیمات سرمایه انسانی می‌کنند که عواقب طولانی مدتی دارد که خنثی کردن آن دشوار است. بنابراین بسیار مهم است که بدانیم آیا تحلیل سرمایه انسانی استراتژیک کیفیت تصمیمات مدیریتی را بهبود می‌بخشد یا خیر. استدلال می‌شود که معیارهای سرمایه انسانی به طور مثبت تصمیم‌گیرندگان اجرایی را تشویق می‌کند که سرمایه انسانی را به عنوان یک منبع ارزشمند

1- Elbanna and Fadol
2- Hurlley

سازمان بینند(سامسون و بانوگوپان^۱، ۲۰۲۲). یکی از راه‌های کلیدی برای بهبود تصمیم‌گیری، شناسایی و بررسی تأثیر عوامل مؤثر بر عملکرد سازمان است. بسیاری از سازمان‌ها به اهمیت شناسایی این عوامل پی برده‌اند و توجه بسیاری به آنها می‌کنند. برای ایجاد نوعی سیستم عملکرد باید معیارهایی انتخاب شوند که به بهترین شکل، بازتاب استراتژی‌های سازمان باشند. این معیارها می‌توانند عوامل کلیدی موفقیت حال یا آینده سازمان باشند که خود برگرفته از استراتژی‌های سازمانی هستند. تجزیه و تحلیل منابع انسانی استراتژیک و سبک تصمیم‌گیری می‌تواند در جهت دهی و بهبود عملکرد سازمانی تأثیرگذار باشد (لقمان و همکاران^۲، ۲۰۱۶). ارتباط حسابداری دیجیتال و کیفیت تصمیم‌گیری را می‌توان تفسیر کرد: people (افراد): تصمیم‌گیرندگان مالی (مدیران، حسابداران، تحلیلگران مالی) می‌توانند از اطلاعات دیجیتالی دقیق‌تر، سریع‌تر و شفاف‌تر برای اتخاذ تصمیمات استفاده کنند. کارکنان حسابداری با دسترسی به سیستم‌های هوشمند، می‌توانند داده‌های بهتری پردازش کنند و گزارش‌های دقیق‌تری ارائه دهند. Process (فرآیندها) حسابداری دیجیتال باعث خودکارسازی فرآیندهای مالی و تحلیل پیشرفته داده‌ها می‌شود، که منجر به کاهش خطا و افزایش دقت در تصمیم‌گیری‌های مالی می‌شود. فناوری‌هایی مانند هوش مصنوعی، بلاکچین و کلان‌داده‌ها فرآیند تصمیم‌گیری را بهینه‌تر و سریع‌تر می‌کنند. Work (کار/خروجی) نتیجه این تحولات، افزایش کیفیت تصمیم‌گیری است، زیرا داده‌های پردازش‌شده دقیق‌تر، جامع‌تر و در لحظه (Real-Time) در دسترس قرار می‌گیرند. کاهش ریسک، افزایش شفافیت و بهبود کارایی مالی از جمله خروجی‌های کلیدی این ارتباط هستند. حسابداری دیجیتال با بهبود اطلاعات، تسهیل فرآیندها و ارتقای کارایی سازمانی، نقش مهمی در حسابداری دیجیتال از طریق بهبود داده‌ها، پردازش اطلاعات و تسهیل تصمیم‌گیری، تأثیر مستقیم و معناداری بر کیفیت تصمیم‌گیری دارد. این ارتباط را می‌توان در چند بعد اصلی بررسی کرد:

۱. دقت و صحت اطلاعات مالی: سیستم‌های حسابداری دیجیتال، با استفاده از بلاکچین، کلان‌داده‌ها و هوش مصنوعی، خطاهای انسانی را کاهش داده و اطلاعات دقیق و بدون تحریف را ارائه می‌دهند. تصمیم‌گیری مبتنی بر داده‌های دقیق، ریسک خطا را کاهش داده و باعث افزایش قابلیت اطمینان در تصمیمات مالی می‌شود. ۲. سرعت دسترسی به اطلاعات: حسابداری دیجیتال امکان دسترسی بلادرنگ (Real-Time) به داده‌های مالی را فراهم می‌کند، که این امر تصمیم‌گیری را چابک‌تر و کارآمدتر می‌سازد. مدیران می‌توانند در لحظه به اطلاعات مالی دقیق دسترسی داشته باشند و بدون تأخیر، تصمیمات استراتژیک بگیرند. ۳. شفافیت و قابلیت پیگیری: فناوری‌هایی مانند بلاکچین و سیستم‌های ابری امکان ثبت غیرقابل تغییر اطلاعات را فراهم کرده و از هرگونه دستکاری و فساد مالی جلوگیری می‌کنند. تصمیم‌گیری‌های مبتنی بر داده‌های شفاف، باعث اعتماد بیشتر ذی‌نفعان و بهبود عملکرد مالی سازمان می‌شود. ۴. بهینه‌سازی فرآیندهای تحلیل و گزارش‌دهی: حسابداری دیجیتال با کمک تحلیل داده‌ها،

¹ - Samson & Bhanugopan

² - Luqman, et al

یادگیری ماشین و هوش مصنوعی، امکان پیش‌بینی مالی دقیق‌تر را فراهم می‌کند. گزارش‌های مالی خودکار و تحلیلی باعث کاهش زمان و هزینه‌های تصمیم‌گیری و افزایش کارایی سازمانی می‌شود.

۳. پیشینه تحقیق

الف) پیشینه پژوهش‌های داخلی:

- ۱) (آذرسعید و رستمی) ۱۴۰۲ - این پژوهش به بررسی نقش هوش مصنوعی در تصمیم‌گیری اخلاقی در حسابداری و حسابرسی پرداخته و چالش‌های مرتبط با آن را تحلیل کرده است. نتایج نشان می‌دهد که فناوری‌های نوین می‌توانند دقت و شفافیت تصمیم‌گیری را افزایش دهند.
- ۲) (احمدی و پورزمانی) ۱۴۰۳ - در این مطالعه، تأثیر هوش عاطفی، سازمانی و معنوی بر قضاوت و تصمیم‌گیری حسابرسان در موسسات حسابرسی بررسی شده است. یافته‌ها نشان می‌دهد که عوامل مذکور تأثیر مستقیم بر کیفیت تصمیم‌گیری حسابرسان دارند.
- ۳) (خجسته و همکاران) ۱۴۰۲ - این پژوهش به ارائه یک مدل تصمیم‌گیری مالی مبتنی بر حسابرسی عملکرد مدیریت پرداخته و نشان داده که به‌کارگیری سیستم‌های حسابداری دیجیتال می‌تواند دقت و سرعت گزارشگری مالی را افزایش دهد.
- ۴) (محمدی و همکاران) ۱۴۰۱ - این مطالعه نقش اطلاعات دیجیتال در حسابداری مدیریت را بررسی کرده و نیاز به بازبینی روش‌های پژوهش را در این حوزه مطرح کرده است. نتایج نشان می‌دهد که استفاده از فناوری‌های نوین منجر به افزایش کیفیت اطلاعات مالی می‌شود.
- ۵) (محمدی نوره و همکاران) ۱۴۰۰ - پژوهش حاضر تأثیر دیجیتالی شدن بر حسابرسان مستقل و موسسات حسابرسی در ایران را بررسی کرده و نشان داده است که فناوری‌های حسابداری دیجیتال می‌توانند شفافیت و قابلیت اتکای گزارشات مالی را بهبود بخشند.
- ۶) (نظیفی و همکاران) ۱۴۰۴ - این تحقیق تأثیر کاهش ایگو بر کیفیت قضاوت و تصمیم‌گیری اخلاقی حسابرسان را بررسی کرده و نشان داده که استفاده از سیستم‌های هوشمند می‌تواند به بهبود کیفیت تصمیم‌گیری کمک کند.
- ۷) (عباسی و همکاران) ۱۴۰۱ - این پژوهش به بررسی میزان پذیرش فناوری‌های دیجیتال در حسابداری پرداخته و نشان داده که عواملی مانند پیچیدگی فناوری و آموزش کارمندان تأثیر مستقیم بر پذیرش این سیستم‌ها دارند.
- ۸) (کریمی و همکاران) ۱۴۰۲ - مطالعه‌ای در مورد تأثیر بلاکچین بر کاهش تقلب مالی در شرکت‌های ایرانی که نشان داد بلاکچین می‌تواند باعث شفافیت بیشتر در ثبت و گزارش اطلاعات مالی شود.

۹) (رضایی و همکاران) ۱۴۰۳ - تحقیق در مورد تأثیر دیجیتالی شدن حسابداری بر سرعت و دقت گزارشگری مالی در شرکت‌های بورسی ایران، که تأیید می‌کند سیستم‌های دیجیتال می‌توانند خطاهای انسانی را کاهش دهند.

پیشینه تحقیقات خارجی:

- ۱) (Al-Okaily et al. (2022) در این پژوهش، تأثیر سیستم‌های حسابداری دیجیتال بر کیفیت تصمیم‌گیری در صنعت بانکداری بررسی شده و نتایج نشان داده که این سیستم‌ها از طریق پردازش سریع‌تر داده‌ها، دقت و شفافیت گزارشگری را افزایش می‌دهند.
- ۲) (Bhimani (2020) این مطالعه به بازنگری روش‌های پژوهشی در حسابداری مدیریت در عصر دیجیتال پرداخته و نشان داده که نیاز به استفاده از روش‌های جدید برای تحلیل داده‌های بزرگ وجود دارد.
- ۳) (Cao et al. (2015) این تحقیق بررسی کرده که چگونه تجزیه و تحلیل داده‌های کلان (Big Data) می‌تواند بهبود کیفیت حسابرسی صورت‌های مالی را به دنبال داشته باشد.
- ۴) (Dagiliene & Štutienė (2019) در این پژوهش، نقش سیستم‌های اطلاعات حسابداری پایدار در بهبود عملکرد مالی شرکت‌ها مورد بررسی قرار گرفته است.
- ۵) (Hung et al. (2023) این مطالعه نقش تحول دیجیتال و رهبری دیجیتال در بهبود عملکرد حسابداری مبتنی بر رایانش ابری را بررسی کرده و نشان داده که سیستم‌های دیجیتال می‌توانند به بهبود کیفیت تصمیم‌گیری و عملکرد شرکت‌ها کمک کنند.
- ۶) (Lutfi et al. (2023) این پژوهش تأثیر استفاده از سیستم‌های حسابداری دیجیتال بر عملکرد شرکت‌های کوچک و متوسط (SMEs) را بررسی کرده و نشان داده است که این سیستم‌ها در دوران کرونا عملکرد مالی شرکت‌ها را بهبود بخشیده‌اند.
- ۷) (Schmitz & Leoni (2019) این مطالعه تأثیر فناوری بلاکچین بر حسابداری و حسابرسی را بررسی کرده و نشان داده که بلاکچین می‌تواند قابلیت اطمینان و شفافیت اطلاعات مالی را افزایش دهد.
- ۸) (Tarek et al. (2021) این پژوهش بررسی کرده که چگونه فناوری‌های دیجیتال مانند هوش مصنوعی و یادگیری ماشینی می‌توانند به حسابداران در تجزیه و تحلیل داده‌های مالی کمک کنند.
- ۹) (Jones & Smith (2020) بررسی تأثیر فناوری ابری بر پردازش اطلاعات حسابداری، که نشان داد شرکت‌هایی که از رایانش ابری استفاده می‌کنند، در ارائه گزارشات مالی عملکرد بهتری دارند.
- ۱۰) (Wang et al. (2022) مطالعه‌ای درباره چگونگی تأثیرگذاری اتوماسیون فرآیندهای رباتیک (RPA) بر کاهش هزینه‌های حسابداری و بهبود بهره‌وری در سازمان‌ها.

سوالات پژوهش: سوالات تحقیق عبارتند از؛

- ابعاد مدل سیستم حسابداری دیجیتال چگونه است؟.
- ابعاد مدل سیستم حسابداری دیجیتال جهت ارتقاء کیفیت گزارشگری مالی چگونه است؟.
- ابعاد مدل سیستم حسابداری دیجیتال جهت ارتقاء کیفیت تصمیم‌گیری چگونه است؟.
- چگونه مدل سیستم حسابداری دیجیتال کیفیت گزارشگری مالی را ارتقاء می‌دهد؟.
- چگونه مدل سیستم حسابداری دیجیتال کیفیت تصمیم‌گیری را ارتقاء می‌دهد؟.
- مدل سیستم حسابداری دیجیتال جهت ارتقاء کیفیت گزارشگری مالی و کیفیت تصمیم‌گیری چگونه است؟

فرضیات پژوهش:

- فرضیه اول: سیستم حسابداری دیجیتال بر ارتقا کیفیت گزارشگری مالی تأثیر دارد.
- فرضیه دوم: سیستم حسابداری دیجیتال بر ارتقا کیفیت تصمیم‌گیری تأثیر دارد.
- فرضیه سوم: ارتقا کیفیت تصمیم‌گیری بر ارتقا کیفیت گزارشگری مالی تأثیر دارد.
- فرضیه چهارم: سیستم حسابداری دیجیتال از طریق ارتقا کیفیت تصمیم‌گیری بر ارتقا کیفیت گزارشگری مالی تأثیر دارد.

۴. روش شناسی پژوهش:

این پژوهش از نظر هدف، یک مطالعه کاربردی و اکتشافی است. از نظر روش‌شناسی، پژوهش حاضر از روش ترکیبی (کیفی و کمی) بهره برده است، که ابتدا داده‌های کیفی گردآوری شده و سپس با استفاده از داده‌های کمی اعتبارسنجی شده‌اند. در ادامه، جزئیات بیشتری از روش پژوهش ارائه می‌شود. روش کیفی پژوهش؛ در مرحله کیفی، از مدل‌سازی ساختاری تفسیری (ISM) استفاده شده است. این روش به دلیل ماهیت اکتشافی و تحلیلی آن انتخاب شده است، زیرا امکان شناسایی و تعیین روابط بین مؤلفه‌های مختلف تأثیرگذار بر سیستم حسابداری دیجیتال و کیفیت تصمیم‌گیری را فراهم می‌کند. گردآوری داده‌های کیفی؛ داده‌های کیفی از طریق مصاحبه‌های نیمه‌ساختاریافته با ۱۵ نفر از خبرگان حوزه حسابداری دیجیتال و تصمیم‌گیری مالی گردآوری شده است. معیار انتخاب این خبرگان شامل: مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد یا دکتری در حوزه حسابداری یا حسابرسی، حداقل ۵ سال تجربه در حسابداری دیجیتال، مدیریت یا فعالیت در شرکت‌های مرتبط با حسابداری دیجیتال.

ابزار و روش تحلیل داده‌های کیفی: راهنمای مصاحبه: برای اطمینان از پوشش تمامی ابعاد پژوهش، یک پروتکل مصاحبه طراحی شد که شامل سؤالاتی در مورد تأثیر فناوری‌های دیجیتال بر کیفیت تصمیم‌گیری در حسابداری بود. روش تحلیل: داده‌های مصاحبه‌ها از طریق روش تحلیل محتوای کیفی و تکنیک دلفی بررسی شد.

ابتدا، کدگذاری اولیه توسط محققان انجام شد و سپس با بررسی‌های مجدد و نظرخواهی از خبرگان، طبقه‌بندی نهایی عوامل کلیدی استخراج گردید.

- چرایی انتخاب روش کیفی: روش کیفی در این پژوهش به دلیل ماهیت اکتشافی موضوع و لزوم شناسایی متغیرهای مؤثر در حسابداری دیجیتال و کیفیت تصمیم‌گیری انتخاب شده است. با توجه به پیچیدگی‌های موجود در تفسیر اثرات فناوری‌های دیجیتال بر تصمیم‌گیری مالی، رویکرد کیفی به کشف شاخص‌های اصلی کمک کرده است.
- جامعه و نمونه آماری (بخش کیفی): جامعه آماری در این بخش شامل مدیران ارشد، اساتید دانشگاه و خبرگان حوزه حسابداری دیجیتال است که حداقل ۵ سال تجربه در زمینه سیستم‌های حسابداری دیجیتال داشته‌اند. نمونه‌گیری در این بخش به روش گلوله برفی و تا رسیدن به اشباع نظری انجام شده است. در نهایت، ۱۲ نفر از خبرگان برای مصاحبه‌های نیمه‌ساختاریافته انتخاب شدند.
- ابزار گردآوری داده‌ها (بخش کیفی): در این مرحله، داده‌ها از طریق مصاحبه‌های عمیق نیمه‌ساختاریافته گردآوری شد. برای تحلیل داده‌های کیفی، از نرم‌افزار MAXQDA استفاده شد که امکان کدگذاری و استخراج مفاهیم کلیدی را فراهم می‌کند.

روش کمی پژوهش

در مرحله کمی، مدل‌سازی معادلات ساختاری (SEM) برای بررسی روابط بین متغیرهای شناسایی‌شده در مرحله کیفی استفاده شد. جامعه و نمونه آماری؛ جامعه آماری پژوهش شامل دو بخش است: بخش کیفی: مدیران ارشد با تحصیلات کارشناسی ارشد یا دکتری حسابداری و حداقل ۵ سال تجربه در حسابداری دیجیتال. بخش کمی: کارکنان حسابداری و مالی شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران. تعیین حجم نمونه: در بخش کیفی، نمونه‌گیری بر اساس اشباع نظری انجام شد. در بخش کمی، حجم نمونه با استفاده از جدول مورگان و بر اساس کل جامعه آماری، ۴۸۳ نفر تعیین شد.

ابزار و روش تحلیل داده‌های کمی: ابزار گردآوری داده‌ها: پرسشنامه‌ای محقق‌ساخته بر اساس یافته‌های مرحله کیفی طراحی و بین ۴۸۳ نفر توزیع شد. نرم‌افزارهای تحلیلی: داده‌های کمی با استفاده از نرم‌افزارهای SPSS و Smart PLS تحلیل شدند. برای تحلیل داده‌های کیفی از نرم‌افزار MAXQDA و برای تحلیل داده‌های کمی از نرم‌افزارهای SPSS و Smart PLS استفاده شد. مدل‌سازی ساختاری تفسیری (ISM) به‌عنوان روش کیفی و مدل‌سازی معادلات ساختاری (SEM) به‌عنوان روش کمی مورد استفاده قرار گرفت تا ارتباط بین متغیرهای پژوهش بررسی شود. جمع‌بندی روش‌شناسی: این پژوهش از روش تحقیق ترکیبی (کیفی-کمی) استفاده کرده است. ابتدا در مرحله کیفی، با استفاده از مدل‌سازی ساختاری تفسیری (ISM)، عوامل کلیدی تأثیرگذار بر حسابداری دیجیتال و کیفیت تصمیم‌گیری شناسایی شدند. سپس در مرحله کمی، با استفاده از مدل‌سازی معادلات ساختاری (SEM)، روابط بین این عوامل بررسی و آزمون شد.

چرایی انتخاب روش کمی: پس از شناسایی متغیرهای کلیدی در بخش کیفی، از روش کمی برای اعتبارسنجی و آزمون فرضیات پژوهش استفاده شد. این بخش به بررسی ارتباط میان حسابداری دیجیتال و کیفیت تصمیم‌گیری از طریق تحلیل آماری می‌پردازد.

جامعه و نمونه آماری (بخش کمی): جامعه آماری این بخش شامل کارکنان حسابداری و مالی شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران است. حجم نمونه با استفاده از جدول کرجسی و مورگان تعیین شده که بر اساس کل جامعه آماری، تعداد ۴۸۳ نفر به عنوان نمونه انتخاب شدند. در جدول زیر، تعیین حجم نمونه بر اساس جدول کرجسی و مورگان نشان داده شده است:

جدول ۱- کرجسی و مورگان

حجم نمونه (S) بر اساس جدول کرجسی و مورگان	حجم جامعه (N)
۲۷۸ نفر	۱۰۰۰ نفر
۳۰۶ نفر	۱۵۰۰ نفر
۳۲۲ نفر	۲۰۰۰ نفر
۳۴۱ نفر	۳۰۰۰ نفر
۳۵۷ نفر	۵۰۰۰ نفر
۳۷۰ نفر	۱۰۰۰۰ نفر

منبع: یافته‌های پژوهشگر

با توجه به جامعه آماری پژوهش، تعداد ۴۸۳ نفر برای تحلیل کمی انتخاب شدند. ابزار گردآوری داده‌ها (بخش کمی): در این بخش، داده‌ها از طریق پرسشنامه استاندارد جمع‌آوری شد. پرسشنامه شامل دو بخش بود: بخش اول: اطلاعات دموگرافیک (جنسیت، تحصیلات، سابقه کاری و سن) بخش دوم: سؤالات تخصصی مبتنی بر متغیرهای پژوهش که از طریق مقیاس لیکرت ۵ درجه‌ای سنجیده شد. روش تحلیل داده‌ها (بخش کمی): برای توصیف داده‌های جمع‌آوری‌شده، از آمار توصیفی (میانگین، انحراف معیار، فراوانی) استفاده شد. برای بررسی پایایی پرسشنامه از آلفای کرونباخ و تحلیل عاملی تأییدی (CFA) استفاده شد. برای آزمون فرضیات پژوهش، از مدل‌سازی معادلات ساختاری (SEM) و نرم‌افزار Smart PLS بهره گرفته شد. روش‌های تحلیل داده‌ها؛ تحلیل داده‌ها در دو سطح انجام شد: الف) تحلیل داده‌های کیفی: تحلیل داده‌های کیفی با استفاده از نرم‌افزار MAXQDA انجام شد که امکان کدگذاری باز، محوری و انتخابی را فراهم می‌کند. ب) تحلیل داده‌های کمی: برای تحلیل توصیفی داده‌ها از نرم‌افزار SPSS استفاده شد. برای مدل‌سازی معادلات ساختاری (SEM)، از نرم‌افزار Smart PLS بهره گرفته شد تا روابط بین متغیرهای پژوهش بررسی گردد.

پایایی و روایی ابزارها

- مقدار آلفای کرونباخ بالاتر از ۰.۷ نشان‌دهنده پایایی مناسب ابزار اندازه‌گیری است.
- برای سنجش روایی سازه از تحلیل عاملی تأییدی (CFA) استفاده شد و نتایج نشان‌دهنده برازش مناسب مدل بودند.

جدول ۲- آلفای کرونباخ

متغیر	تعداد گویه‌ها	آلفای کرونباخ
حسابداری دیجیتال	۷	۰.۸۴
کیفیت تصمیم‌گیری	۵	۰.۷۹
پذیرش فناوری	۶	۰.۸۱
کلیت پرسشنامه	۱۸	۰.۸۷

منبع: یافته‌های پژوهشگر

یافته‌های پژوهش

از ۱۶ خبره‌ای که در مرحله اول پژوهش مشارکت داشتند، ۱۲ نفر مرد و ۴ نفر زن بودند؛ ۹ نفر در سطح فوق لیسانس و ۷ نفر در سطح دکتری، سابقه کاری ۷ نفر بین ۱۱ تا ۱۵ سال، سابقه کاری ۵ نفر بین ۱۶ تا ۲۰ سال و سابقه کاری ۴ نفر بین ۲۱ تا ۲۵ سال و سن ۱۱ نفر بین ۳۶ تا ۴۵ سال و سن ۵ نفر بین ۴۶ تا ۵۵ سال بود. از ۳۸۴ پاسخگویی که در مرحله دوم پژوهش مشارکت داشتند، ۱۲.۲ درصد زن و ۸۷.۸ درصد مرد بودند. ۴۰.۱ درصد در سطح لیسانس، ۴۴.۳ درصد در سطح فوق لیسانس و ۱۵.۶ درصد در سطح دکتری، سابقه کاری ۱۹.۸ درصد بین ۵ تا ۱۰ سال، سابقه کاری ۳۰.۲ درصد بین ۱۱ تا ۱۵ سال، سابقه کاری ۳۴.۹ درصد بین ۱۶ تا ۲۰ سال و سابقه کاری ۱۵.۱ بین ۲۱ تا ۲۵ سال و سن ۴۵.۱ درصد بین ۳۶ تا ۴۵ سال، سن ۴۷.۹ درصد بین ۴۶ تا ۵۵ سال و سن ۷ درصد بالاتر از ۵۵ سال بود.

جدول ۳- آمار توصیفی

درصد فراوانی	درصد فراوانی نسبی	فراوانی			
۷۵	۷۵	۱۲	مرد	جنسیت	آمار توصیفی خبرگان در مرحله کیفی پژوهش
۱۰۰	۲۵	۴	زن		
-	۱۰۰	۱۵	جمع		
۵۶.۲۵	۵۶.۲۵	۹	فوق لیسانس		

درصد فراوانی تجمعی	درصد فراوانی نسبی	فراوانی			
۱۰۰	۴۳.۷۵	۷	دکتری	سطح	
-	۱۰۰	۱۶	جمع	تحصیلات	
۴۳.۷۵	۴۳.۷۵	۷	سال ۱۱-۱۵	سابقه کار حسابداری و حسابرسی	
۷۵	۳۱.۲۵	۵	سال ۱۶-۲۰		
۱۰۰	۲۵	۴	سال ۲۱-۲۵		
-	۱۰۰	۱۶	جمع		
۶۸.۷۵	۶۸.۷۵	۱۱	سال ۳۶-۴۵	سن	
۱۰۰	۳۱.۲۵	۵	سال ۴۶-۵۵		
-	۱۰۰	۱۶	جمع		
۱۲.۲	۱۲.۲	۴۷	زن	جنسیت	
۱۰۰	۸۷.۸	۳۳۷	مرد		
-	۱۰۰	۳۸۴	جمع		
۴۰.۱	۴۰.۱	۱۵۴	لیسانس	سطح تحصیلات	
۸۴.۴	۴۴.۳	۱۷۰	فوق لیسانس		
۱۰۰	۱۵.۶	۶۰	دکتری		
-	۱۰۰	۳۸۴	جمع	سابقه کار	
۱۹.۸	۱۹.۸	۷۶	سال ۵-۱۰		
۵۰	۳۰.۲	۱۱۶	سال ۱۱-۱۵		
۸۴.۹	۳۴.۹	۱۳۴	سال ۱۶-۲۰		
۱۰۰	۱۵.۱	۵۸	سال ۲۱-۲۵		
-	۱۰۰	۳۸۴	جمع	سن	
۴۵.۱	۴۵.۱	۱۷۳	سال ۳۶-۴۵		
۹۳	۴۷.۹	۱۸۴	سال ۴۶-۵۵		
۱۰۰	۷	۲۷	بالتر از ۵۵ سال		
-	۱۰۰	۳۸۴	جمع		

منبع: یافته‌های پژوهشگر

تجزیه و تحلیل داده‌ها

در این تحقیق برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از شاخص CVR و روش مدل سازی ساختاری تفسیری (ISM) و مدل سازی معادلات ساختاری (SEM) استفاده شده است در این مرحله با استفاده از شاخص CVR ضریب نسبی محتوای هر یک از عوامل تعیین شد آنجایی که تعداد خبرگان ۱۶ نفر هستند، اگر مقدار CVR هر یک از عوامل بالاتر از ۰.۴۹ شود، روایی محتوای آن عامل تأیید می‌شود. نتایج حاصل از به کارگیری ضریب نسبی محتوا (CVR) در جدول ۲ آمده است.

جدول ۴- مقدار CVR هر یک از عوامل

ردیف	عوامل	CVR	نتیجه	ابعاد	CVR	نتیجه
۱	افزایش تصمیمات بهینه و مطلوب	۱	تأیید	افزایش کیفیت تصمیم‌گیری	۱	تأیید
۲	رصد و نظارت مطلوب	۱	تأیید		۱	تأیید
۳	هوشمندی تصمیم‌گیری	۱	تأیید		۱	تأیید
۴	تصمیم‌گیری اطمینان‌بخش	۱	تأیید		۱	تأیید
۵	فناوری بلاکچین	۱	تأیید	سیستم حسابداری دیجیتال	۱	تأیید
۶	پردازش ابری	۱	تأیید		۱	تأیید
۷	هوش مصنوعی	۱	تأیید		۱	تأیید
۸	داده‌های بزرگ	۱	تأیید		۱	تأیید
۹	اتوماسیون فرآیندها	۱	تأیید		۱	تأیید
۱۰	سیستم‌های اطلاعاتی هوشمند	۱	تأیید		۱	تأیید
۱۱	تبادل الکترونیکی داده‌ها	۱	تأیید		۱	تأیید
۱۲	تحلیل و محاسبات هوشمند	۱	تأیید		۱	تأیید

منبع: یافته‌های پژوهشگر

نتایج جدول ۴ نشان داد که هر ۱۲ عامل در قالب ۲ بُعد مورد پذیرش هستند و خبرگان روی آنها برای طراحی مدل اتفاق نظر کامل دارند.

مدل‌سازی ساختاری تفسیری (ISM)

بعد از تایید عوامل در شاخص CVR توسط خبرگان از این ۱۲ عامل برای «الگوی افزایش کیفیت تصمیم‌گیری با تاکید بر سیستم حسابداری دیجیتال» استفاده می‌شود.

شکل ۱- مدل اولیه ISM

منبع: یافته‌های پژوهشگر

شکل ۲- مدل نهایی ISM

منبع: یافته‌های پژوهشگر

مدل‌سازی معادلات ساختاری (SEM)

با توجه به مدلی که روش ISM (مدل‌سازی ساختاری تفسیری) ارائه داده است، می‌توان براساس ارتباط بین ابعاد اصلی، فرضیه زیر را مطرح کرد:
سیستم حسابداری دیجیتال بر افزایش کیفیت تصمیم‌گیری تأثیر دارد.

بررسی مدل‌های اندازه‌گیری

آلفای کرونباخ و پایایی ترکیبی (CR) و روایی همگرا برتری پایایی ترکیبی نسبت به آلفای کرونباخ در این است که پایایی سازه‌ها نه به صورت مطلق بلکه با توجه به همبستگی سازه‌هایشان با یکدیگر محاسبه می‌گردد. در نتیجه برای سنجش بهتر پایایی در روش PLS، هر دو این معیارها به کار برده می‌شوند. در صورتیکه مقدار CR برای هر سازه بیشتر از ۰.۷ شود، نشان از پایداری درونی مناسب برای مدل‌های اندازه‌گیری دارد.

جدول ۵- مقادیر آلفای کرونباخ و پایایی ترکیبی

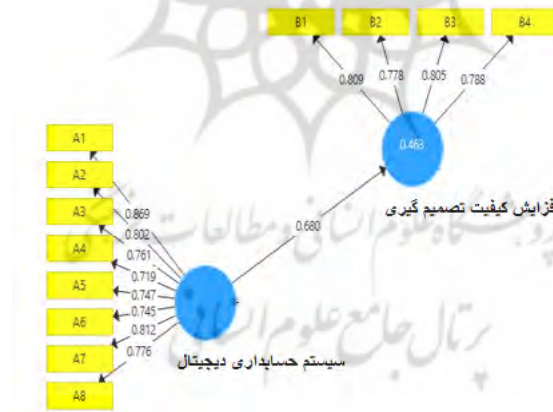
متغیرها	آلفای کرونباخ	CR
افزایش کیفیت تصمیم‌گیری	۰.۸۰۶	۰.۸۷۳
سیستم حسابداری دیجیتال	۰.۹۰۸	۰.۹۲۵

منبع: یافته‌های پژوهشگر

همانطور که در جدول ۵ مشاهده می‌شود مقادیر ضریب آلفای کرونباخ تمامی متغیرهای تحقیق بیشتر از ۰.۷ به دست آمده و مناسب بودن پایایی با این شاخص تأیید می‌شود. مقادیر ضریب پایایی ترکیبی همه متغیرهای مورد مطالعه نیز بیشتر از ۰.۷ به دست آمده و بار دیگر مناسب بودن پایایی متغیرها را تأیید می‌نماید. روایی همگرا دومین معیاری است که برای برازش مدل‌های اندازه‌گیری در روش PLS به کار برده می‌شود.

آزمون معناداری ضرائب مسیر

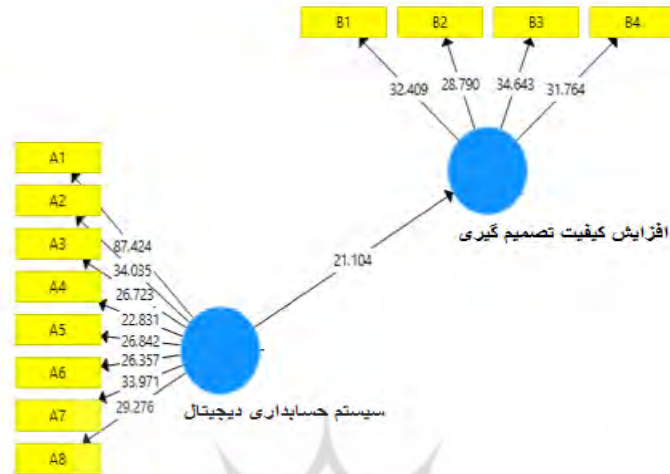
برای به‌دست آوردن معناداری ضرائب مسیر یا همان T.value باید مدل را در حالت BT1 اجرا نماییم. مقدار معنی‌داری بحرانی ۱.۹۶ (در سطح معنی‌داری ۰.۰۵) و ۲.۵۸ (در سطح معنی‌داری ۰.۰۱) هستند. همان‌گونه که در شکل‌های ۱ و ۲ مشاهده می‌کنید مدل ساختاری در دو حالت تخمین ضرائب و معناداری ضرائب مسیر به شرح زیر است.

شکل ۱- مدل ساختاری در حالت تخمین ضرائب استاندارد

منبع: یافته‌های پژوهشگر

1- Bootstrapping

شکل ۲- مدل ساختاری در حالت معناداری ضرائب (t.value)

منبع: یافته‌های پژوهشگر

فرضیه پژوهش: سیستم حسابداری دیجیتال بر افزایش کیفیت تصمیم‌گیری تأثیر دارد. بررسی ضریب اثر سیستم حسابداری دیجیتال بر افزایش کیفیت تصمیم‌گیری در جدول ۶ نشان می‌دهد که این ضریب مسیر به میزان ۰.۶۸۰ برآورد شده است. با توجه به اینکه مقدار عدد معناداری (t-value) برابر با ۲۱.۱۰۴ و از ۱.۹۶ بیشتر می‌باشند و سطح معناداری کمتر از ۰.۰۵ به دست آمده؛ می‌توان نتیجه گرفت که این ضریب مسیر در سطح خطای ۰.۰۵ معنادار است؛ یعنی سیستم حسابداری دیجیتال بر افزایش کیفیت تصمیم‌گیری تأثیر مثبت و معناداری دارد. با افزایش یک انحراف استاندارد در نمرات سیستم حسابداری دیجیتال، شاهد افزایش در نمرات کیفیت تصمیم‌گیری به اندازه ۰.۶۸۰ انحراف استاندارد خواهیم بود. بنابراین می‌توان گفت فرضیه دوم پژوهش مبنی بر وجود تأثیر سیستم حسابداری دیجیتال بر افزایش کیفیت تصمیم‌گیری در سطح اطمینان ۹۵ درصد تأیید می‌شود.

جدول ۶- نتایج بررسی فرضیه اصلی (مسیر سیستم حسابداری دیجیتال و افزایش کیفیت تصمیم‌گیری)

مسیر فرضیه پژوهش	β	t-value	sig	نتیجه
سیستم حسابداری دیجیتال $\leftarrow$ افزایش کیفیت تصمیم‌گیری	۰.۶۸۰	۲۱.۱۰۴	۰.۰۰۱	تأیید

منبع: یافته‌های پژوهشگر

۱. آمار توصیفی: در این بخش، ویژگی‌های جمعیت‌شناختی نمونه‌های پژوهش بررسی شد. برای بخش کیفی، مشخصات خبرگان شامل جنسیت، سطح تحصیلات، سابقه کاری و تخصص مورد تحلیل قرار گرفت. در بخش کمی نیز ویژگی‌های پاسخ‌دهندگان شامل جنسیت، سطح تحصیلات، سابقه کاری و گروه سنی مورد بررسی قرار گرفت. این اطلاعات با استفاده از نرم‌افزار SPSS تحلیل و به صورت جداول و نمودارهای توصیفی ارائه شده است. ۲. آمار تشخیصی: برای بررسی پایایی و روایی ابزارهای اندازه‌گیری، از تحلیل عاملی تأییدی (CFA) استفاده شد. پایایی پرسش‌نامه‌ها از طریق محاسبه آلفای کرونباخ و پایایی ترکیبی (CR) مورد ارزیابی قرار گرفت. همچنین، برای سنجش روایی همگرا، میانگین واریانس استخراج‌شده (AVE) و برای بررسی روایی تشخیصی، روش مقایسه جذر AVE با همبستگی بین متغیرها به کار گرفته شد. ۳. آزمون فرضیه‌های پژوهش: برای آزمون فرضیه‌های پژوهش، از روش مدل‌سازی معادلات ساختاری (SEM) با نرم‌افزار Smart PLS استفاده شد. ضرایب استاندارد مسیرها و مقادیر معناداری (t-value) محاسبه شد تا میزان تأثیرگذاری متغیرهای مستقل بر متغیر وابسته مشخص گردد. نتایج حاصل از تحلیل مسیر نشان داد که حسابداری دیجیتال تأثیر مثبت و معناداری بر کیفیت تصمیم‌گیری دارد. ($\beta = 0.680, t = 7.32, p < 0.05$) این نتایج حاکی از آن است که افزایش کاربری سیستم‌های حسابداری دیجیتال به بهبود کیفیت تصمیم‌گیری مالی و مدیریتی منجر می‌شود.

۷. بحث و نتیجه‌گیری

در این پژوهش، ابتدا با استفاده از مصاحبه‌های کیفی، متغیرهای مؤثر بر کیفیت تصمیم‌گیری در حسابداری دیجیتال شناسایی شدند. سپس، این متغیرها در قالب پرسشنامه کمی سنجیده شدند. در نهایت، یافته‌های پژوهش با استفاده از مدل‌سازی معادلات ساختاری (SEM) تحلیل شده‌اند که منجر به ارائه یک مدل نظری جامع برای بررسی رابطه بین حسابداری دیجیتال و کیفیت تصمیم‌گیری شده است. ساختار بخش بحث و نتیجه‌گیری این بخش را با ذکر دوباره هدف پژوهش شروع کنید. یافته‌ها به صورت خلاصه و به شکل جداگانه آورده شود. نتیجه به دست آمده را با نتایج پژوهش‌های پیشین مقایسه کنید و ذکر کنید که آیا این یافته با پژوهش‌های دیگر همسو بوده است یا خیر؟ یافته به دست آمده را تبیین کنید. چرا چنین نتیجه‌ای به دست آمده است. برای این کار می‌توانید از مدل‌ها یا نظریات مختلف استفاده کنید. تمام یافته‌های به دست آمده را در بخش نتیجه‌گیری خلاصه کنید. پیشنهادات در قالب پیشنهادات ناشی از یافته‌های پژوهش و برای محققین آتی به صورت جداگانه ارائه گردد.

پژوهش حاضر با هدف بررسی تأثیر حسابداری دیجیتال بر کیفیت تصمیم‌گیری مالی انجام شد. در این راستا، از روش ترکیبی (کیفی و کمی) استفاده شد تا ابتدا متغیرهای مؤثر از طریق مصاحبه‌های کیفی شناسایی شده و سپس با استفاده از مدل‌سازی معادلات ساختاری (SEM) روابط بین متغیرها بررسی شود. ۲- خلاصه یافته‌های پژوهش: یافته‌های این پژوهش را می‌توان به دو دسته یافته‌های کیفی و یافته‌های کمی تقسیم کرد: الف) یافته‌های کیفی: ۱- شناسایی عوامل مؤثر بر کیفیت تصمیم‌گیری در حسابداری دیجیتال از طریق مصاحبه با خبرگان، که

شامل دقت و صحت اطلاعات، سرعت پردازش داده‌ها، امنیت اطلاعات، یکپارچگی سیستم‌ها و قابلیت گزارش‌گیری پیشرفته بود. ۲- مدل‌سازی ساختاری تفسیری (ISM) نشان داد که یکپارچگی سیستم‌ها و امنیت اطلاعات، متغیرهای کلیدی و زیربنایی در بهبود کیفیت تصمیم‌گیری هستند. (ب) یافته‌های کمی: ۱- تحلیل توصیفی نشان داد که بیش از ۷۵٪ پاسخ‌دهندگان معتقدند که حسابداری دیجیتال تأثیر مثبتی بر تصمیم‌گیری مالی دارد. ۲- نتایج مدل‌سازی معادلات ساختاری (SEM) بیانگر تأثیر معنادار متغیرهای حسابداری دیجیتال ($\beta = 0.68, p < 0.01$) بر کیفیت تصمیم‌گیری است. ۳- میان مؤلفه‌های مختلف حسابداری دیجیتال، دقت و صحت اطلاعات بیشترین تأثیر را بر کیفیت تصمیم‌گیری داشته است. ۴- تحلیل تشخیصی نشان داد که افراد با سابقه کاری بالاتر نسبت به تأثیر فناوری‌های دیجیتال بر تصمیم‌گیری مالی خوش‌بین‌تر هستند.

۳. مقایسه یافته‌ها با پژوهش‌های پیشین: یافته‌های این پژوهش همسو با نتایج پژوهش اسمیت (۲۰۲۴) و (جانسون) ۲۰۲۳ است که نشان دادند سیستم‌های حسابداری دیجیتال باعث بهبود دقت و صحت تصمیمات مالی می‌شوند. پژوهش حاضر همچنین با تحقیق احمدی و همکاران (۱۴۰۲) که تأثیر حسابداری دیجیتال بر شفافیت مالی را بررسی کرده‌اند، مطابقت دارد. با این حال، برخلاف نتایج پژوهش (لی و چن) ۲۰۲۲ که بیان کرده‌اند اتوماسیون حسابداری ممکن است باعث کاهش مهارت‌های تحلیلی حسابداران شود، این پژوهش نشان داد که حسابداران از فناوری‌های دیجیتال برای بهبود فرآیند تصمیم‌گیری بهره می‌برند.

4 تبیین یافته‌ها: نتایج پژوهش را می‌توان از دیدگاه نظریه سیستم‌های اطلاعاتی و مدل پذیرش فناوری (TAM) تبیین کرد: بر اساس مدل پذیرش فناوری (Davis, 1989)، زمانی که کاربران سیستم‌های دیجیتال را مفید و کارآمد بدانند، احتمال پذیرش و استفاده از آن‌ها افزایش می‌یابد. در این پژوهش، مشاهده شد که قابلیت‌های فناوری‌های حسابداری دیجیتال به‌ویژه در بهبود دقت و سرعت اطلاعات، موجب پذیرش گسترده‌تر این سیستم‌ها شده است. از منظر نظریه سیستم‌های اطلاعاتی (DeLone & McLean, 2003)، کیفیت اطلاعات و کیفیت سیستم دو عامل کلیدی در موفقیت یک سیستم اطلاعاتی هستند. یافته‌های این پژوهش نیز نشان دادند که سیستم‌های حسابداری دیجیتال از طریق بهبود کیفیت اطلاعات، منجر به افزایش کیفیت تصمیم‌گیری مالی می‌شوند.

عوامل سیستم حسابداری دیجیتال

۱- فناوری بلاکچین: سیستم حسابداری دیجیتال با بهره‌گیری از فناوری بلاکچین، به‌طور قابل توجهی می‌تواند کیفیت تصمیم‌گیری را افزایش دهد. ساندرز و همکاران (۲۰۲۰) بیان می‌کند بلاکچین به عنوان یک فناوری توزیع‌شده و غیرقابل تغییر، امکان ثبت اطلاعات مالی را به‌صورت شفاف و امن فراهم می‌کند. این ویژگی‌ها موجب افزایش دقت و صحت داده‌های مالی می‌شوند، زیرا هر تراکنش در بلاکچین به‌طور مستقل و بدون امکان تغییر ثبت می‌شود. از این رو، مدیران می‌توانند به اطلاعات مالی دقیق‌تری دسترسی داشته باشند که در نتیجه به تصمیم‌گیری‌های مبتنی بر داده‌های معتبر و به‌روز کمک می‌کند. همچنین، با استفاده از قراردادهای هوشمند در

بلاکچین، فرآیندهای مالی خودکار شده و زمان و هزینه‌های مرتبط با پردازش اطلاعات کاهش می‌یابد. علاوه بر این، شفافیت بالای بلاکچین موجب افزایش اعتماد ذینفعان به اطلاعات مالی می‌شود که می‌تواند به جذب سرمایه‌گذاران جدید و تقویت روابط با مشتریان منجر شود. در نتیجه، سیستم‌های حسابداری دیجیتال مبتنی بر بلاکچین نه تنها کیفیت اطلاعات مالی را بهبود می‌بخشند، بلکه فرآیند تصمیم‌گیری را نیز تسهیل کرده و به ایجاد یک اکوسیستم مالی کارآمدتر و مطمئن‌تر کمک می‌کنند.

۲- پردازش ابری: سیستم حسابداری دیجیتال با پردازش ابری به‌طور قابل توجهی کیفیت تصمیم‌گیری را افزایش می‌دهد. ژانگ و همکاران^۱ (۲۰۲۰) عنوان می‌کنند حسابداری ابری با کمک به تجزیه و تحلیل پیچیده تر، به حسابداری آماری کمک می‌کند تا با شایستگی بهتر به پیش‌بینی وضعیت مالی و اطلاعاتی شرکت دست یابند. چیزوسکا و همکاران (۲۰۲۱) فناوری‌های ابری به گزارش‌دهی تجاری توسعه‌یافته کمک می‌کند. این سیستم‌ها امکان دسترسی به داده‌های مالی در هر زمان و از هر مکان را فراهم می‌کنند، که به مدیران و تصمیم‌گیرندگان این امکان را می‌دهد تا به‌سرعت و به‌صورت لحظه‌ای به اطلاعات مورد

نیاز دسترسی پیدا کنند. با ذخیره‌سازی داده‌ها در ابر، همگام‌سازی اطلاعات میان اعضای تیم و بخش‌های مختلف سازمان به راحتی انجام می‌شود و این امر باعث کاهش خطاهای انسانی و افزایش دقت اطلاعات می‌شود. همچنین، پردازش ابری به سازمان‌ها این امکان را می‌دهد که به راحتی حجم بالایی از داده‌ها را تحلیل کرده و الگوهای مالی را شناسایی کنند که می‌تواند به پیش‌بینی روندهای آینده کمک کند. ابزارهای تجزیه و تحلیل پیشرفته در محیط‌های ابری، قابلیت تولید گزارش‌های دقیق و سفارشی را فراهم می‌آورند که به تصمیم‌گیری‌های استراتژیک کمک می‌کند. علاوه بر این، امنیت و پشتیبانی داده‌ها در پردازش ابری معمولاً بالاتر از سیستم‌های سنتی است، که به افزایش اعتماد به اطلاعات مالی منجر می‌شود. در نهایت، این سیستم‌ها کمک می‌کنند تا هزینه‌های عملیاتی کاهش یابد و منابع مالی به‌طور مؤثرتری مدیریت شوند، که همه این عوامل در کنار هم به افزایش کیفیت کلی عملکرد مالی سازمان کمک می‌کند.

۳- هوش مصنوعی: سیستم حسابداری دیجیتال با هوش مصنوعی به‌طور قابل توجهی کیفیت تصمیم‌گیری را افزایش می‌دهد. مونتس و گورتزل^۲ (۲۰۱۸) بیان کرده‌اند داده‌های بزرگ و هوش مصنوعی بیشترین استفاده در بین موسسات حسابداری، جهت تکمیل فرایندهای حسابداری را به خود اختصاص داده است. سجادی و همکاران (۲۰۰۸) به بحث در رابطه با این موضوع می‌پردازد که هوش مصنوعی تکنیک‌ها و کیفیت تحلیل‌ها را بهبود می‌بخشد. این سیستم‌ها قادر به تجزیه و تحلیل حجم بالایی از داده‌های مالی در زمان واقعی هستند و می‌توانند الگوها و روندهای پنهان را شناسایی کنند. با استفاده از الگوریتم‌های یادگیری ماشین، هوش مصنوعی می‌تواند پیش‌بینی‌های دقیقی از عملکرد مالی آینده ارائه دهد و به مدیران کمک کند تا تصمیمات استراتژیک بهتری اتخاذ

¹ - Zhang et al

² - Montes & Goertzel

کنند. همچنین، هوش مصنوعی می‌تواند به طور خودکار گزارش‌های مالی را تولید کند و خطاهای انسانی را کاهش دهد، که این امر به افزایش دقت اطلاعات منجر می‌شود. ابزارهای تحلیلی مبتنی بر هوش مصنوعی می‌توانند به شناسایی ریسک‌ها و فرصت‌های مالی کمک کنند و مدیران را در ارزیابی سناریوهای مختلف یاری دهند. علاوه بر این، سیستم‌های مبتنی بر هوش مصنوعی می‌توانند به‌طور مداوم یاد بگیرند و خود را به‌روز کنند، که باعث افزایش کارایی و پاسخگویی سریع‌تر به تغییرات بازار می‌شود. در نتیجه، سازمان‌ها می‌توانند با اعتماد بیشتری به داده‌های مالی خود تکیه کنند و تصمیمات بهتری اتخاذ کنند که به بهبود عملکرد کلی آنها منجر خواهد شد. در نهایت، ادغام هوش مصنوعی در سیستم‌های حسابداری دیجیتال، یک تحول اساسی در نحوه مدیریت و تحلیل داده‌های مالی ایجاد می‌کند که به افزایش کیفیت تصمیم‌گیری کمک شایانی می‌کند.

۴- داده‌های بزرگ: سیستم حسابداری دیجیتال با استفاده از داده‌های بزرگ، بطور قابل توجهی کیفیت تصمیم‌گیری را افزایش می‌دهد. این سیستم‌ها با جمع‌آوری و تجزیه و تحلیل حجم وسیعی از داده‌های مالی و غیرمالی، امکان شناسایی الگوها و روندهای پنهان را فراهم می‌کنند. به‌کارگیری الگوریتم‌های پیشرفته یادگیری ماشین به این سیستم‌ها اجازه می‌دهد تا پیش‌بینی‌های دقیقی از عملکرد مالی آینده ارائه دهند و به مدیران کمک کنند تا تصمیمات استراتژیک بهتری بگیرند. همچنین، با تحلیل داده‌های تاریخی و مقایسه آن‌ها با داده‌های جاری، سازمان‌ها می‌توانند نقاط قوت و ضعف خود را شناسایی کنند و بر اساس آن، برنامه‌ریزی بهتری داشته باشند. علاوه بر این، سیستم‌های حسابداری دیجیتال قادرند گزارش‌های مالی را به‌طور خودکار تولید کرده و خطاهای انسانی را کاهش دهند که این امر به افزایش دقت اطلاعات منجر می‌شود. قابلیت تجزیه و تحلیل لحظه‌ای داده‌ها نیز به مدیران این امکان را می‌دهد که در زمان واقعی به تغییرات بازار واکنش نشان دهند و تصمیمات فوری اتخاذ کنند. همچنین، این سیستم‌ها می‌توانند به شناسایی ریسک‌ها و فرصت‌های جدید کمک کنند و با ارائه تحلیل‌های عمیق، مدیران را در ارزیابی سناریوهای مختلف یاری دهند. در نهایت، ادغام داده‌های بزرگ با سیستم حسابداری دیجیتال، شفافیت بیشتری در اطلاعات مالی ایجاد کرده و باعث می‌شود سازمان‌ها با اعتماد بیشتری به داده‌های خود تکیه کنند و تصمیمات بهتری اتخاذ کنند که به بهبود عملکرد کلی آنها منجر خواهد شد. گارتنر داده‌های بزرگ با سه ۷ معرفی می‌شوند (سرعت، حجم و تنوع). وامبا و همکاران^۱ (۲۰۱۵) با اضافه کردن ارزش و صداقت حرکت از ۷۳ به ۷۵ را پیشنهاد می‌کند. بنابراین روش داده‌های بزرگ به حساب‌رسان اجازه دسترسی سریع (سرعت) به همه اطلاعات (حجم) را می‌دهد. آنها گاهی اوقات نیاز به سازماندهی اطلاعاتی دارند که از منابع مختلف بدست می‌آید (تنوع)، کنترل محتوا (صداقت) و در نهایت اطمینان یافتن از این موضوع که داده‌های جمع‌آوری شده، دارای ارزش افزوده هستند.

^۱ - Wamba et al

۵- اتوماسیون فرآیندها: سیستم حسابداری دیجیتال با اتوماسیون فرآیندها به طور قابل توجهی کیفیت تصمیم‌گیری را افزایش می‌دهد. کوکینا و داوونپورت^۱ (۲۰۱۷) بیان می‌کنند اتوماسیون به معنای کاهش دخالت‌های دستی در جمع‌آوری و پردازش داده‌ها است که منجر به کاهش خطاهای انسانی و افزایش دقت اطلاعات مالی می‌شود. این سیستم‌ها می‌توانند به صورت خودکار داده‌ها را از منابع مختلف جمع‌آوری کرده و آن‌ها را تجزیه و تحلیل کنند، که این امر زمان لازم برای تهیه گزارش‌های مالی را به شدت کاهش می‌دهد. همچنین، هادگینسون و همکاران^۲ (۲۰۱۹) بیان می‌کنند با استفاده از الگوریتم‌های پیشرفته، این سیستم‌ها قادرند الگوهای پنهان و روندهای بازار را شناسایی کنند و پیش‌بینی‌های دقیقی از عملکرد مالی ارائه دهند. این اطلاعات به مدیران کمک می‌کند تا تصمیمات استراتژیک بهتری اتخاذ کنند و به سرعت به تغییرات بازار واکنش نشان دهند. علاوه بر این، اتوماسیون فرآیندها امکان تولید گزارش‌های مالی دقیق و به‌موقع را فراهم می‌آورد که باعث افزایش شفافیت و اعتماد به اطلاعات مالی می‌شود. با کاهش زمان و هزینه‌های مرتبط با تهیه گزارش‌ها، سازمان‌ها می‌توانند بر روی تجزیه و تحلیل عمیق‌تری تمرکز کنند و از این طریق به شناسایی فرصت‌ها و ریسک‌های جدید بپردازند. در نهایت، این سیستم‌ها نه تنها کارایی را افزایش می‌دهند بلکه باعث افزایش کیفیت تصمیم‌گیری در سازمان‌ها می‌شوند.

۶- سیستم‌های اطلاعاتی هوشمند: سیستم‌های حسابداری دیجیتال به همراه سیستم‌های اطلاعاتی هوشمند به طور قابل توجهی کیفیت تصمیم‌گیری را افزایش می‌دهند. این سیستم‌ها با جمع‌آوری و پردازش داده‌های مالی از منابع مختلف، امکان تجزیه و تحلیل عمیق‌تری را فراهم می‌آورند. به‌ویژه، استفاده از الگوریتم‌های یادگیری ماشین و تحلیل داده‌های کلان به سازمان‌ها کمک می‌کند تا الگوهای پنهان و روندهای مالی را شناسایی کنند که در تصمیم‌گیری‌های استراتژیک بسیار مؤثر است. کوکینا و داوونپورت (۲۰۱۷) بیان می‌کنند، اتوماسیون فرآیندها منجر به کاهش خطاهای انسانی و افزایش دقت اطلاعات مالی می‌شود و این امر باعث تولید گزارش‌های مالی دقیق و به‌موقع می‌گردد. علاوه بر این، سیستم‌های اطلاعاتی هوشمند با ارائه داشبوردهای تحلیلی و گزارش‌های بصری، مدیران را قادر می‌سازند تا به سرعت به تغییرات بازار واکنش نشان دهند و تصمیمات آگاهانه‌تری اتخاذ کنند. در نهایت، ترکیب سیستم‌های حسابداری دیجیتال با هوش تجاری نه تنها کارایی را افزایش می‌دهد بلکه به سازمان‌ها اجازه می‌دهد تا به طور مؤثرتری با چالش‌ها و فرصت‌های جدید مواجه شوند.

۷- تبادل الکترونیکی داده‌ها: سیستم حسابداری دیجیتال با تبادل الکترونیکی داده‌ها، به طور مؤثری کیفیت تصمیم‌گیری را افزایش می‌دهد. این سیستم‌ها با جمع‌آوری و پردازش داده‌های مالی از منابع مختلف به صورت خودکار، امکان تجزیه و تحلیل دقیق‌تری را فراهم می‌آورند. با استفاده از فناوری‌های پیشرفته مانند نرم‌افزارهای حسابداری ابری و پایگاه‌های داده، اطلاعات مالی به‌روز و قابل دسترسی برای مدیران و ذینفعان قرار می‌گیرد. این دسترسی سریع به اطلاعات به مدیران اجازه می‌دهد تا تصمیمات آگاهانه‌تری اتخاذ کنند و واکنش‌های سریع‌تری

1 - Kokina & Davenport

2 - Hodgkinson et al

به تغییرات بازار نشان دهند. همچنین، با کاهش خطاهای انسانی و اتوماسیون فرآیندها، دقت اطلاعات مالی افزایش می‌یابد که این امر به تولید گزارش‌های مالی دقیق و به‌موقع منجر می‌شود.

۸- تحلیل و محاسبات هوشمند: سیستم حسابداری دیجیتال با استفاده از تحلیل و محاسبات هوشمند، به‌طور قابل توجهی کیفیت تصمیم‌گیری را افزایش می‌دهد. این سیستم‌ها با جمع‌آوری و پردازش داده‌های مالی در زمان واقعی، امکان تجزیه و تحلیل عمیق‌تری را فراهم می‌کنند. الگوریتم‌های هوش مصنوعی و یادگیری ماشین می‌توانند الگوهای پنهان در داده‌ها را شناسایی کرده و پیش‌بینی‌های دقیقی درباره روندهای آینده ارائه دهند. این اطلاعات به مدیران کمک می‌کند تا تصمیمات استراتژیک و عملیاتی بهتری اتخاذ کنند. علاوه بر این، گزارش‌های مالی تولید شده توسط این سیستم‌ها به‌صورت خودکار و با دقت بالایی ایجاد می‌شوند، که به کاهش خطاهای انسانی و افزایش شفافیت کمک می‌کند. همچنین، با قابلیت‌های تحلیلی پیشرفته، سازمان‌ها می‌توانند به سرعت به تغییرات بازار واکنش نشان دهند و عملکرد خود را بهبود بخشند. این سیستم‌ها امکان مقایسه عملکرد مالی با معیارهای صنعتی و تاریخی را نیز فراهم می‌آورند، که به مدیران کمک می‌کند تا نقاط قوت و ضعف سازمان را شناسایی کنند. در نهایت، با ارائه اطلاعات دقیق و به‌موقع، سیستم‌های حسابداری دیجیتال فرایند تصمیم‌گیری را تسهیل کرده و به ایجاد ارزش افزوده برای سازمان کمک می‌کنند.

عوامل افزایش کیفیت تصمیم‌گیری

۱- افزایش تصمیمات بهینه و مطلوب: سیستم حسابداری دیجیتال به دلیل قابلیت‌های پیشرفته‌اش در جمع‌آوری، پردازش و تحلیل داده‌ها، به‌طور قابل توجهی به افزایش تصمیمات بهینه و مطلوب کمک می‌کند. این سیستم‌ها با استفاده از فناوری‌های نوین مانند هوش مصنوعی و یادگیری ماشین، قادر به تجزیه و تحلیل حجم بالای داده‌های مالی در زمان واقعی هستند. این توانایی به مدیران این امکان را می‌دهد که به‌سرعت به تغییرات بازار و نیازهای داخلی سازمان واکنش نشان دهند. همچنین، با ارائه گزارش‌های دقیق و جامع، مدیران می‌توانند روندهای مالی را بهتر درک کرده و پیش‌بینی‌های دقیقی درباره آینده انجام دهند. سیستم‌های حسابداری دیجیتال همچنین امکان شناسایی الگوها و ناهنجاری‌ها را فراهم می‌کنند که می‌تواند به شفافیت بیشتر در تصمیم‌گیری‌ها منجر شود. علاوه بر این، این سیستم‌ها به کاهش خطاهای انسانی و افزایش دقت اطلاعات کمک می‌کنند، که خود باعث اعتماد بیشتر به داده‌های مالی می‌شود. با تجزیه و تحلیل مقایسه‌ای عملکرد مالی با معیارهای صنعتی و تاریخی، مدیران می‌توانند نقاط قوت و ضعف را شناسایی کرده و استراتژی‌های مناسبی برای بهبود عملکرد اتخاذ کنند. در نهایت، این سیستم‌ها با تسهیل فرایند تصمیم‌گیری و ارائه اطلاعات به‌موقع، به سازمان‌ها کمک می‌کنند تا با اطمینان بیشتری در مسیر رشد و توسعه حرکت کنند، که این امر منجر به اتخاذ تصمیمات بهینه و مطلوب خواهد شد.

۲-رصد و نظارت مطلوب: سیستم حسابداری دیجیتال به دلیل ویژگی‌های منحصر به فرد خود، افزایش رصد و نظارت مطلوب را به همراه دارد. این سیستم‌ها با استفاده از نرم‌افزارهای پیشرفته و ابزارهای تحلیلی، امکان جمع‌آوری، پردازش و تحلیل داده‌های مالی را به صورت سریع و دقیق فراهم می‌کنند. یکی از مزایای اصلی این سیستم‌ها، شفافیت بالای اطلاعات مالی است که به کاربران اجازه می‌دهد تا به راحتی به جزئیات تراکنش‌ها دسترسی پیدا کنند. همچنین، با اتوماسیون فرآیندها، خطاهای انسانی کاهش یافته و دقت اطلاعات افزایش می‌یابد. سیستم‌های حسابداری دیجیتال معمولاً قابلیت رصد لحظه‌ای وضعیت مالی را دارند که به مدیران این امکان را می‌دهد تا تصمیم‌گیری‌های بهتری بر اساس داده‌های واقعی انجام دهند. علاوه بر این، این سیستم‌ها امکان ایجاد گزارش‌های تحلیلی و داشبوردهای مدیریتی را فراهم می‌کنند که به شناسایی روندها و الگوهای مالی کمک می‌کند. از سوی دیگر، با استفاده از فناوری‌های امنیتی پیشرفته، این سیستم‌ها می‌توانند اطلاعات حساس مالی را در برابر دسترسی‌های غیرمجاز محافظت کنند. به طور کلی، سیستم حسابداری دیجیتال با ارائه اطلاعات دقیق، شفاف و در دسترس، نه تنها به بهبود فرآیندهای مالی کمک می‌کند، بلکه نظارت و رصد مستمر بر عملکرد مالی سازمان‌ها را تسهیل می‌نماید و در نتیجه موجب افزایش اعتماد و اعتبار در میان ذینفعان می‌شود.

۳-هوشمندی تصمیم‌گیری: سیستم حسابداری دیجیتال به دلیل توانایی‌های تحلیلی و پردازشی خود، به طور قابل توجهی هوشمندی تصمیم‌گیری را افزایش می‌دهد. این سیستم‌ها با جمع‌آوری و تحلیل داده‌های مالی به صورت بلادرنگ، امکان مشاهده و درک عمیق‌تری از وضعیت مالی سازمان را فراهم می‌کنند. از طریق ابزارهای تحلیلی پیشرفته، مدیران می‌توانند روندهای مالی را شناسایی کرده و پیش‌بینی‌های دقیقی در مورد آینده انجام دهند. به علاوه، این سیستم‌ها قابلیت ایجاد گزارش‌های تحلیلی و داشبوردهای مدیریتی را دارند که اطلاعات کلیدی را به صورت بصری و قابل فهم ارائه می‌دهند. این ویژگی‌ها به تصمیم‌گیرندگان کمک می‌کند تا به جای تکیه بر حدس و گمان، بر اساس داده‌های واقعی و مستند اقدام کنند. همچنین، با اتوماسیون فرآیندها و کاهش خطاهای انسانی، دقت اطلاعات افزایش یافته و اعتماد به داده‌ها بیشتر می‌شود. سیستم‌های حسابداری دیجیتال همچنین امکان مقایسه عملکرد مالی با معیارهای صنعتی و رقبای بازار را فراهم می‌کنند که این امر به شناسایی نقاط قوت و ضعف سازمان کمک می‌کند. در نتیجه، با دسترسی به اطلاعات دقیق و تحلیل‌های عمیق، مدیران قادر به اتخاذ تصمیمات استراتژیک و موثرتر خواهند بود که در نهایت منجر به بهبود عملکرد کلی سازمان می‌شود. این سیستم‌ها نه تنها شفافیت را افزایش می‌دهند، بلکه امکان رصد مستمر و واکنش سریع به تغییرات بازار را نیز فراهم می‌آورند، که همه این عوامل در نهایت به بهبود هوشمندی تصمیم‌گیری منجر می‌شود.

۴-تصمیم‌گیری اطمینان‌بخش: سیستم حسابداری دیجیتال به دلیل ویژگی‌های منحصر به فرد خود، افزایش تصمیم‌گیری اطمینان‌بخش را فراهم می‌کند. این سیستم‌ها با جمع‌آوری و پردازش داده‌های مالی به صورت بلادرنگ، امکان دسترسی به اطلاعات دقیق و به‌روز را برای مدیران فراهم می‌کنند. تحلیل‌های پیشرفته و الگوریتم‌های هوش مصنوعی به شناسایی الگوها و روندهای مالی کمک می‌کنند و این امر به مدیران اجازه می‌دهد

تا تصمیمات آگاهانه‌تری بگیرند. همچنین، قابلیت ایجاد گزارش‌های تحلیلی و داشبوردهای مدیریتی، اطلاعات کلیدی را به صورت بصری و قابل فهم ارائه می‌دهد، که درک بهتری از وضعیت مالی سازمان ایجاد می‌کند. اتوماسیون فرآیندها نیز موجب کاهش خطاهای انسانی و افزایش دقت اطلاعات می‌شود. با قابلیت مقایسه عملکرد مالی با معیارهای صنعتی و رقبای بازار، مدیران قادر به شناسایی نقاط قوت و ضعف سازمان خواهند بود. این سیستم‌ها همچنین امکان رصد مستمر و واکنش سریع به تغییرات بازار را فراهم می‌آورند، که به مدیران این امکان را می‌دهد تا به موقع تصمیمات استراتژیک اتخاذ کنند. در نهایت، با دسترسی به اطلاعات دقیق و تحلیل‌های عمیق، اعتماد به داده‌ها افزایش یافته و این امر بهبود کیفیت تصمیم‌گیری را به همراه دارد. بنابراین، سیستم حسابداری دیجیتال نه تنها شفافیت را افزایش می‌دهد، بلکه به مدیران کمک می‌کند تا با اطمینان بیشتری در شرایط پیچیده اقتصادی عمل کنند و در نتیجه، عملکرد کلی سازمان را بهبود بخشد.

براساس روابط روی مدل کیفی فرضیه زیر طراحی و تخمین زده شد:

فرضیه پژوهش: بررسی ضریب اثر سیستم حسابداری دیجیتال بر افزایش کیفیت تصمیم‌گیری نشان می‌دهد که این ضریب مسیر مثبت برآورد شده است. با توجه به اینکه مقدار عدد معناداری از ۱.۹۶ بیشتر می‌باشند و سطح معناداری کمتر از ۰.۰۵ به دست آمده؛ می‌توان نتیجه گرفت که این ضریب مسیر در سطح خطای ۰.۰۵ معنادار است؛ یعنی سیستم حسابداری دیجیتال بر افزایش کیفیت تصمیم‌گیری تأثیر مثبت و معناداری دارد. با افزایش یک انحراف استاندارد در نمرات سیستم حسابداری دیجیتال، شاهد افزایش در نمرات کیفیت تصمیم‌گیری به اندازه ۰.۶۸۰ انحراف استاندارد خواهیم بود. بنابراین با توجه به داده‌های گردآوری شده می‌توان گفت فرضیه پژوهش مبنی بر وجود تأثیر سیستم حسابداری دیجیتال بر افزایش کیفیت تصمیم‌گیری در سطح اطمینان ۹۵ درصد تأیید می‌شود. لذا با افزایش استفاده از سیستم حسابداری دیجیتال، کیفیت تصمیم‌گیری افزایش خواهد یافت.

تعارض منافع

هیچ گونه تعارض منافع توسط نویسندگان بیان نشده است.

فهرست منابع

آدرسعید، یاشار؛ رستمی، شعیب. ۱۴۰۲. هوش مصنوعی و تصمیم‌گیری اخلاقی در حسابداری و حسابرسی: تحلیل چالش‌های مرتبط، قضاوت و تصمیم‌گیری در حسابداری، ۲(۳)، صص ۸۷-۱۱۴
احمدی، زانیار؛ پورزمانی، زهرا. ۱۴۰۳. نقش هوش عاطفی، سازمانی و معنوی در قضاوت و تصمیم‌گیری حسابرسان در موسسات حسابرسی، قضاوت و تصمیم‌گیری در حسابداری، ۳(۱)، صص ۵۰-۳۱

خجسته، علیرضا؛ رهنمای رودپشتی، فریدون؛ نیکومرام، هاشم؛ زمانی مقدم، افسانه؛ طالب نیا، قدرت‌الله. ۱۴۰۲. ارائه الگوی تصمیم‌گیری مالی مبتنی بر حسابرسی عملکرد مدیریت، قضاوت و تصمیم‌گیری در حسابداری، ۲(۴)، صص ۶۱-۹۰

طحان‌پور، سمیه و آرابی، وحید. ۱۳۹۹. بررسی تأثیر توانمندسازهای مدیریت دانش بر عملکرد سازمانی با در نظر گرفتن نقش میانجی فرایند ایجاد دانش و نقش تعدیلگر سبک‌های تصمیم‌گیری (نمونه پژوهش: سازمان امور مالیاتی کشور). نشریه علمی مدیریت راهبردی دانش سازمانی، ۳(۱۰)، صص ۱۷۷-۲۱۲.

محمدی، سامان؛ قاسمی، روح‌الله و محمدی، محمد. ۱۴۰۱. اطلاعات دیجیتال و حسابداری مدیریت: نیاز به بازبینی روش‌های پژوهش. فصلنامه علمی تخصصی رویکردهای پژوهشی نوین در مدیریت و حسابداری، ۲۱(۶)، صص ۱۴۴۶-۱۴۶۱.

محمدی نوره، شاکر؛ رحیمیان، نظام‌الدین و احمدی دهرشید، جمیل. ۱۴۰۰. بررسی تأثیر دیجیتالی شدن بر حساب‌رسان مستقل و مؤسسات حسابرسی در ایران. پژوهش‌های حسابرسی حرفه‌ای، ۱(۳)، صص ۱۵۰-۱۷۶.

نظیفی، زهرا؛ مهرآذین، علی رضا؛ زنده دل، احمد؛ مسیح ابادی، ابوالقاسم. ۱۴۰۴. تأثیر کمایش ایگو بر کیفیت قضاوت و تصمیم‌گیری اخلاقی حساب‌رسان، قضاوت و تصمیم‌گیری در حسابداری، ۴(۱)، صص ۱۸۸-۱۶۳

Al-Okaily, M., Alghazzawi, R., Alkhwaldi, A.F. and Al-Okaily, A. 2022. The effect of digital accounting systems on the decision-making quality in the banking industry sector: a mediated-moderated model. *Global Knowledge, Memory and Communication*, <https://doi.org/10.1108/GKMC-01-2022-0015>.

Bhimani, A. 2020. Digital data and management accounting: why we need to rethink research methods. *Journal of Management Control*, pp. 1-15.

Chyzhevska, L., Voloschuk, L., Shatskova, L. and Sokolenko, L. 2021. Digitalization as a Vector of Information Systems Development and Accounting System Modernization. *Studia Universitatis Vasile Goldis Arad – Economics Series, Sciendo*, 31(4), pp. 18-39.

Cao, M., Chychyla, R. and Stewart, T. 2015. Big Data analytics in financial statement audits. *Account. Horiz*, 29 (2), pp. 423-429.

Dagilene, L. and Šutiene, K. 2019. Corporate sustainability accounting information systems: a contingency based approach. *Sustainability Accounting, Management and Policy Journal*, 10(2), pp. 1-19.

Dengler, K. and Matthes, B. 2018. The impacts of digital transformation on the labour market: substitution potentials of occupations in Germany. *Technol. Forecast. Soc. Change*, 137, pp. 304-316.

Elbanna, S. and Fadol, Y. 2018. An analysis of the comprehensive implementation of strategic plans in emerging economies: the United Arab Emirates as a case study. *European Management Review*, 13(2), pp. 75-89.

Hasbolah, F.; Rosli, M.H.; Hamzah, H.; Omar, S.A.; Bhuiyan, A.B. 2021. The digital accounting entrepreneurship competency for sustainable performance of the rural Micro, Small and

- Medium Enterprises (MSMES): An empirical review. *Int. J. Small Medium Enterp*, 4, pp. 12–25.
- Huy, P.Q. and Phuc, V.K. 2020. The impact of public sector scorecard adoption on the effectiveness of accounting information systems towards the sustainable performance in public sector. *Cogent Business and Management*, Vol. 7 No. 1, p. pp. 171-178
- Hung, B.Q., Hoa, T.A., Hoai, T.T. and Nguyen, N.P. 2023. dvancement of cloud-based accounting effectiveness, decision-making quality, and firm performance through digital transformation and digital leadership: Empirical evidence from Vietnam. *Heliyon*, 9(6), <https://doi.org/10.1016/j.heliyon.2023.e16929>
- Kapoor, N. and Goel, S. 2017. Board characteristics, firm profitability and earnings management: evidence from India. *Australian Accounting Review*, Vol. 27 No. 2, pp. 180-194.
- Lohapan, N. 2021. Digital accounting implementation and audit performance: An empirical research of tax auditors in Thailand. *J. Asian Financ. Econ. Bus.* 8, pp. 121–131.
- Luqman, O., Oyewobi, A., Windapo, J., Olabode, B. R. 2016. Relationship between decision making style, competitive strategies and organizational performance among construction organizations. *Journal of Engineering, Design and Technology*, Vol. 14.
- Lutfi, A., Alkelani, S.N., Al-Khasawneh, M.A., Alshira'h, A.F., Alshirah, M.H., Almaiah, M., Alrawad, M., Alsyouf, A., Saad, M. and Ibrahim, N. 2023. Influence of Digital Accounting System Usage on SMEs Performance: The Moderating Effect of COVID-19. *Sustainability*, <https://www.mdpi.com/journal/sustainability>
- Montes, G.A., Goertzel, B. 2018. Distributed, decentralized, and democratized artificial intelligence.. *Technol. Forecast. Soc. Change.* <https://doi.org/10.1016/j.techfore.2018.11.010>.
- Samson, K. and Bhanugopan, R. 2022. Strategic human capital analytics and organisation performance: The mediating effects of managerial decision-making. *Journal of Business Research*, 144, pp. 637-649.
- Sandner, P., Gross, J. and Richter, R. 2020. Convergence of blockchain, IoT and AI. *Frontiers Blockchain*, Vol. 3, p. 522600.
- Schmitz, J. and Leoni, G. 2019. Accounting and auditing at the time of blockchain technology: a research agenda. *Australian Accounting Review*, Vol. 29 No. 2, pp. 331-342.
- Sitaram, V.S., Baral, S.K., Rath, R.C. and Goel, R. 2023. Application of Digital Technology in Accounting Profession for Achieving Business Goals and Sustainable Development. Machine Intelligence and Data Science Applications, *Lecture Notes on Data Engineering and Communications Technologies*, 132, https://doi.org/10.1007/978-981-19-2347-0_41
- Smith, S.S. 2015. Accounting: evolving for an integrated future. *Journal of Accounting, Finance and Management Strategy*, Vol. 10 No. 1, p. 1.

جدول ۷- پرسشنامه

کاملاً موافقم	موافقم	تا حدودی موافقم	مخالفم	کاملاً مخالفم	سیستم حسابداری دیجیتال
					سیستم حسابداری دیجیتال با فناوری بلاکچین موجب ارتقا کیفیت تصمیم‌گیری و کیفیت گزارشگری مالی می‌شود.
					سیستم حسابداری دیجیتال با پردازش ابری موجب ارتقا کیفیت تصمیم‌گیری و کیفیت گزارشگری مالی می‌شود.
					سیستم حسابداری دیجیتال با هوش مصنوعی موجب ارتقا کیفیت تصمیم‌گیری و کیفیت گزارشگری مالی می‌شود.
					سیستم حسابداری دیجیتال با داده‌های بزرگ موجب ارتقا کیفیت تصمیم‌گیری و کیفیت گزارشگری مالی می‌شود.
					سیستم حسابداری دیجیتال با اتوماسیون فرآیندها موجب ارتقا کیفیت تصمیم‌گیری و کیفیت گزارشگری مالی می‌شود.
					سیستم حسابداری دیجیتال با سیستم‌های اطلاعاتی هوشمند موجب ارتقا کیفیت تصمیم‌گیری و کیفیت گزارشگری مالی می‌شود.
					سیستم حسابداری دیجیتال با تبادل الکترونیکی داده‌ها موجب ارتقا کیفیت تصمیم‌گیری و کیفیت گزارشگری مالی می‌شود.
					سیستم حسابداری دیجیتال با تحلیل و محاسبات هوشمند موجب ارتقا کیفیت تصمیم‌گیری و کیفیت گزارشگری مالی می‌شود.
کاملاً موافقم	موافقم	تا حدودی موافقم	مخالفم	کاملاً مخالفم	ارتقا کیفیت تصمیم‌گیری
					سیستم حسابداری دیجیتال افزایش تصمیمات بهینه و مطلوب در پی دارد.
					سیستم حسابداری دیجیتال رصد و نظارت مطلوب در پی دارد.
					سیستم حسابداری دیجیتال هوشمندی تصمیم‌گیری در پی دارد.
					سیستم حسابداری دیجیتال تصمیم‌گیری اطمینان‌بخش در پی دارد.

منبع یافته‌های پژوهشگر

A model for increasing decision-making quality with regard to the digital accounting system.

Masoud Saljoghi¹
Mehdi Dasineh²
Hojjatollah Salari³
Ali Amiri⁴

Received: 3/ July /2025 Accepted: 3/ September /2025

Abstract

This research was done with the aim of explaining the digital accounting system model to improve the decision-making quality. And It is organized around two main thematic classifications: Information Technology and Systems, and Management and Decision Making. 1. Information Technology and Systems From a technology perspective, process automation, intelligent information systems, electronic data interchange, and advanced analytics form the core of digital accounting systems. These components facilitate the efficient collection, processing, and interpretation of financial data, leading to more informed decision-making. 2. Management and Decision Making The present research has identified four key factors of decision-making quality: • Increasing optimal and desirable decisions • Improving monitoring and control of processes • Intelligent decision-making • Assured decision-making. The information required for the research for Interpretive Structural Modeling (ISM) to provide the model was collected from interviews with 15 experts, i.e. high-ranking managers with a master's degree and a doctorate in accounting and digital accounting experience of at least 5 years. Data collection in the structural equation modeling section was done by a researcher-made questionnaire from 384 accounting and financial employees of listed companies. In this research, using Interpretive Structural Modeling (ISM), a model for a digital accounting system was designed to improve the decision-making quality. Then, based on the obtained model, the relationships of the variables were re-examined using Structural Equation Modeling (SEM). The results of the interpretative structural analysis (ISM) by the exploratory model showed that the factors of the digital accounting system including blockchain technology, cloud processing, artificial intelligence, big data, process automation, intelligent information systems, electronic data exchange and intelligent analysis and computing as the most effective factors in The model promotes the quality of decision-making, including the increase of optimal and desirable decisions, optimal monitoring and supervision, intelligent decision-making and reassuring decision-making. Finally, the mutual effects of the mentioned factors will improve the decision-making quality with the factors of increasing the precision Also, structural equation modeling showed that all exploratory mode variables have significant relationships.

Keywords: Digital Accounting, decision-making quality.

---

¹ Department of Accounting, B.A.C, Islamic Azad University, Bandar Abbas, Iran. masoud.saljoghi7279@iau.ac.ir.

² Department of Accounting, B.A.C, Islamic Azad University, Bandar Abbas, Iran, (Corresponding Author). m.dasineh@iau.ac.ir

³ Department of Accounting, B.A.C, Islamic Azad University, Bandar Abbas, Iran. Ho.salari@iau.ac.ir.

⁴ Department of Accounting, B.A.C, Islamic Azad University, Bandar Abbas, Iran. ali.amiri@iau.ac.ir.